

Türkiye İş Bankası A.Ş. – DEGA NË KOSOVË

PASQYRAT FINANCIARE TË PËRGATITURA NË
PËRPUTHJE ME RREGULLAT DHE RREGULLORET
E BANKËS QENDRORE TË KOSOVËS PËR VITIN E MBYLLUR
ME 31 DHJETOR 2018 ME RAPORTIN E AUDITORIT TË PAVARUR

PËRMBAJTJA

Raporti i Auditorit të Pavarur

Faqe

PASQYRAT FINANCIARE

PASQYRA E POZITËS FINANCIARE

5

PASQYRA E FITIMIT OSE HUMBJES DHE TË ARDHURAVE TË TJERA

GJITHPËPËRFSHIRËSE

6

PASQYRA E NDRYSHIMEVE NË EKUITET

7

PASQYRA E RRJEDHËS SË PARASË

8

SHËNIMET E PASQYRAVE FINANCIARE

5 – 45

RAPORTI I AUDITORIT TË PAVARUR

Për Aksionarët e Türkiye İş Bankası A.Ş. - DEGA NË KOSOVË

Raport mbi auditimin e pasqyrave financiare

Opinion

Ne kemi audituar pasqyrat financiare të Türkiye İş Bankası A.Ş. - DEGA NË KOSOVË (më poshtë "Banka"), që përfshijnë pasqyrën e pozicionit financiar më datë 31 dhjetor 2018, pasqyrën e të ardhurave gjithëpërfshirëse, pasqyrën e ndryshimeve në ekuitet dhe pasqyrën e rrjedhës së parasë për vitin e mbyllur në këtë datë, si edhe shënimet për pasqyrat financiare, përfshirë një përmbledhje të politikave kontabël më të rëndësishme.

Sipas opinionit tonë, pasqyrat financiare bashkëlidhur të Bankës më 31 dhjetor 2018 janë përgatitur, në të gjithë aspektet materiale, në përputhje me Rregullat dhe Rregulloret e Bankës Qendrore të Republikës së Kosovës ("BQK").

Baza për opinionin

Ne kemi kryer auditimin tonë në përputhje me Standardet Ndërkombëtare të Auditimit (SNA-të). Përgjegjësitë tona sipas këtyre standardeve janë përshkruar në mënyrë më të detajuar në paragrafin Përgjegjësia e Auditorit për auditimin e pasqyrave financiare të raportit tonë. Ne jemi të pavarur nga Banka në pajtim me Kodin e Etikës për Profesionistët Kontabël të Bordit të Standardeve Ndërkombëtare të Etikës për Profesionistët Kontabël ("Kodi BSNEPK") së bashku me kërkesat etike që janë të përshtatshme për auditimin e pasqyrave financiare në Kosovë, dhe kemi përmbushur përgjegjësitë tona të tjera etike në përputhje me këto kërkesa dhe të Kodit BSNEPK. Ne besojmë se evidenca e auditimit që kemi siguruar është e mjaftueshme dhe e përshtatshme për të dhënë një bazë për opinionin tonë.

Theksim çështje - Baza kontabël dhe kufizimi i përdorimit

Ne tërheqim vëmendjen për Shënimin 2 të pasqyrave financiare, i cili përshkruan bazën kontabël. Pasqyrat financiare janë përgatitur për të ndihmuar Bankën që të jetë në përputhshmëri me kërkesat e raportimit financiar të "Rregullave dhe Rregulloreve" të përmendura më sipër. Si rezultat i kësaj, pasqyrat financiare mund të mos jenë të përshtatshme për ndonjë qëllim tjetër.

Raporti ynë i auditimit ka për qëllim vetëm për informim dhe përdorim të Bankës dhe Bankës Qendrore të Republikës së Kosovës dhe nuk duhet të përdoret nga palë të tjera përveç Bankës Qendrore të Republikës së Kosovës. Opinioni ynë nuk është modifikuar për sa i përket kësaj çështjeje.

Çështje tjera

Banka përgatit një paketë të veçantë të pasqyrave financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2018 në përputhje me Standardet Ndërkombëtare të Raportimit Financiar, të cilat janë pasqyrat financiare të përgjithshme, të cilat do të lëshohen pas datës së këtij raporti.

Përgjegjësitë e menaxhmentit dhe të personave që janë të ngarkuar me qeverisjen për pasqyrat financiare
Menaxhmenti është përgjegjës për përgatitjen dhe paraqitjen e drejtë të pasqyrave financiare në përputhje me rregullat dhe rregulloret e BQK-së, dhe për ato kontrole të brendshme, që menaxhmenti i gjykon të nevojshme për të bërë të mundur përgatitjen e pasqyrave financiare që nuk përmbajnë anomali materiale, qoftë për shkak të mashtrimit apo gabimit.

Në përgatitjen e pasqyrave financiare, menaxhmenti është përgjegjës për të vlerësuar aftësinë e Bankës për të vazhduar në vijimësi, duke dhënë informacion, nëse është e zbatueshme, për çështjet që kanë të bëjnë me vijimësinë dhe duke përdorur parimin kontabël të vijimësisë përveç se në rastin kur menaxhmenti synon ta likuidojë Bankën ose të ndërpresë aktivitetet, ose nëse nuk ka alternativë tjetër reale përveç sa më sipër.

Personat që janë të ngarkuar me qeverisjen janë përgjegjës për mbikëqyrjen e procesit të raportimit financiar të Bankës.

Përgjegjësitë e auditorit për auditimin e pasqyrave financiare

Objektivat tona janë që të arrijmë një siguri të arsyeshme lidhur me faktin nëse pasqyrat financiare në tërësi nuk kanë anomali materiale, për shkak të mashtrimit apo gabimit, dhe të lëshojmë një raport auditimi që përfshin opinionin tonë. Siguria e arsyeshme është një siguri e nivelit të lartë, por nuk është një garanci që një auditim i kryer në përputhje me SNA-të do të identifikojë gjithmonë një anomali materiale kur ajo ekziston. Anomalitë mund të vijnë si rezultat i gabimit ose i mashtrimit dhe konsiderohen materiale nëse, individualisht ose të marra së bashku, pritët që në mënyrë të arsyeshme të influencojnë vendimet ekonomike të përdoruesve, të marra bazuar në këto pasqyra financiare.

Si pjesë e një auditimi në përputhje me SNA-të, ne ushtrojmë gjykimin profesional dhe ruajmë skepticizmin profesional gjatë gjithë auditimit. Ne gjithashtu:

- Identifikojmë dhe vlerësojmë rreziqet e anomalisë materiale të pasqyrave financiare, qoftë për shkak të mashtrimit ose gabimit, hartojmë dhe kryejmë procedurat e auditimit në përgjigje të këtyre rreziqeve, dhe marrim evidencë auditimi që janë të mjaftueshme dhe të përshtatshme për të siguruar një bazë për opinionin tonë. Rreziku i mos zbulimit të një anomalie materiale si rezultat i mashtrimit është më i lartë se rreziku si rezultat i gabimit, sepse mashtrimi mund të përfshijë marrëveshje të fshehta, falsifikime, përjashtime të qëllimshme, informacione të deformuara, anashkalime të kontroleve të brendshme.
- Sigurojmë një njohje të kontrollit të brendshëm, që ka të bëjë me auditimin me qëllim që të përcaktojmë procedurat e auditimit që janë të përshtatshme sipas rrethanave, por jo për qëllime të shprehjes së një opinion mbi efikasitetin e kontrollit të brendshëm të Bankës.
- Vlerësojmë përshtatshmërinë e politikave kontabël të përdorura dhe arsyeshmërinë e çmuarjeve kontabël dhe të shpjegimeve përkatëse të bëra nga Menaxhmenti.
- Nxjerrim një konkluzion në lidhje me përshtatshmërinë e përdorimit të bazës kontabël të vijimësisë, bazuar në evidencën e auditimit të marrë, nëse ka një pasiguri materiale në lidhje me ngjarjet ose kushtet, e cila mund të hedhë dyshime të mëdha për aftësinë e Bankës për të vijuar veprimtarinë. Nëse ne arrijmë në përfundimin që ka një pasiguri, ne duhet të tërheqim vëmendjen në raportin e auditorit në lidhje me shpjegimet e dhëna në pasqyrat financiare, ose nëse këto shpjegime janë të papërshtatshme, duhet të modifikojmë opinionin tonë. Konkluzionet tona bazohen në evidencën e auditimit të marrë deri në datën e raportit tonë të auditimit. Megjithatë, ngjarje ose kushte të ardhshme mund të bëjnë që Banka të ndërpresë veprimtarinë.
- Vlerësojmë paraqitjen e përgjithshme, strukturën dhe përmbajtjen e pasqyrave financiare, përfshirë informacionet shpjeguese të dhëna, dhe nëse pasqyrat financiare paraqesin transaksionet dhe ngjarjet në to në një mënyrë që arrin paraqitjen e drejtë.

Ne komunikojmë me ata që janë të ngarkuar me qeverisjen e Türkiye İş Bankası A.Ş. - DEGA NË KOSOVË, përveç të tjerave, lidhur me qëllimin dhe kohën e planifikuar të auditimit dhe gjetjet e rëndësishme të auditimit, përfshirë ndonjë mangësi të rëndësishme në kontrollin e brendshëm që ne mund të identifikojmë gjatë auditimit.

Ernst & Young Certified Auditors Kosovo
Ernst & Young Certified Auditors Kosovo sh.p.k

5 mars 2019

Prishtinë, Kosovë

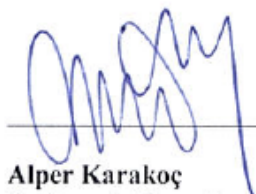
Türkiye İş Bankası A.Ş. – DEGA NË KOSOVË
PASQYRAT FINANCIARE

Pasqyra e fitimit ose humbjes dhe të ardhurave tjera gjithëpërfshirëse për vitin e mbyllur me 31 dhjetor 2018

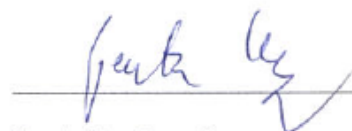
(Shumat në Euro)

		<u>Me 31 dhjetor 2018</u>	<u>Me 31 dhjetor 2017</u>
Pasuritë			
Paraja në dorë dhe në bankë dhe balanca me Bankën			
Qendrore të Kosovës	7	23,200,928	19,006,820
Plasmanet me banka		6,000,000	-
Investimet në letra me vlerë	8	2,118,926	620,199
Kreditë dhe avanset e dhëna klientëve	9	83,809,282	79,282,319
Pronat dhe pajisje	10	923,537	688,453
Pasuritë e paprekshme	11	95,311	47,015
Pasuria tatimore e shtyrë	26	-	64,782
Parapagimet e tatimit në të ardhura	26	12,840	12,840
Kolateralet e riposeduara	12	165,333	-
Pasuritë tjera	13	242,125	5,769
Totali i pasurive		116,568,282	99,728,197
Detyrimet			
Depozitat nga klientët	14	58,022,291	42,808,947
Huazime nga bankat	15	13,006,432	5,525,602
Huazime nga kompania mëmë dhe filialet	16	34,435,130	42,186,943
Detyrime tatimore afatshkurtëra	17	68,281	21,168
Të hyrat e shtyra	18	10,137	23,816
Detyrime tjera	19	92,717	88,595
Totali i detyrimeve		105,634,988	90,655,072
Kapitali aksionar			
Kapitali aksionar		10,000,000	10,000,000
Fitimet/Humbjet e akumuluar		933,294	(926,875)
Totali i kapitalit aksionar		10,933,294	9,073,125
Totali i detyrimeve dhe kapitalit aksionar		116,568,282	99,728,197

Këto pasqyra financiare janë përgatitur nga Deloitte Kosova sh.p.k dhe janë aprovuar me 28 shkurt 2019 nga:

Alper Karakoç
Drejtor për Kosovë
Türkiye İş Bankası A.Ş. – Dega në Kosovë

Teuta Rexhbecaj
Menaxhere e Financave
Türkiye İş Bankası A.Ş. – Dega në Kosovë

Shënimet shoqëruese në faqet 5-45 në vijim janë pjesë përbërëse e këtyre pasqyrave financiare.

Türkiye İş Bankası A.Ş. – DEGA NË KOSOVË
PASQYRAT FINANCIARE

Pasqyra e fitimit ose humbjes dhe të ardhurave tjera gjithëpërfshirëse për vitin e mbyllur me 31 dhjetor 2018

(Shumat në Euro)

	Shënime	Viti i mbyllur me 31 dhjetor 2018	Viti i mbyllur me 31 dhjetor 2017
Të hyrat nga interesi		5,084,412	4,327,174
Shpenzimet e interesit		(2,077,528)	(1,246,969)
Të hyrat neto nga interesi	21	3,006,884	3,080,205
Të hyrat nga tarifat dhe komisionet		321,155	305,436
Shpenzimet e tarifave dhe të komisioneve		(9,118)	(13,225)
Të hyra neto nga tarifat dhe komisionet	22	312,037	292,211
Fitimi/(humbja) neto nga këmbimi valutor	23	(45,494)	152,258
Të hyrat tjera		26,150	25,522
Totali i të hyrave operative		(19,344)	177,780
Shpenzimet			
Provizionet e kredive të dyshimta	9	909,720	(2,631,270)
Provizionet për garancione kundrejt klientëve		5,054	(4,489)
Provizionet për pasuritë e mbajtura për shitje		(41,333)	-
Shpenzimet tjera operative	24	(992,662)	(844,777)
Përfitimet e punonjësve	25	(788,650)	(882,747)
Shpenzimet e zhvlerësimit dhe amortizimit	10,11	(307,286)	(178,569)
Totali i shpenzimeve		(1,215,157)	(4,541,852)
Fitimi/(Humbja) para tatimit		2,084,420	(991,656)
Tatimi mbi fitimin	26	(224,252)	64,782
Fitimi/(Humbja) neto e vitit		1,860,168	(926,875)
Të ardhura tjera gjithëpërfshirëse		-	-
Totali i fitimit/(humbjes) gjithëpërfshirëse për vitin		1,860,168	(926,875)

Shënimet shoqëruese në faqet 5-45 në vijim janë pjesë përbërëse e këtyre pasqyrave financiare.

Türkiye İş Bankası A.Ş. – DEGA NË KOSOVË
PASQYRAT FINANCIARE

Pasqyra e ndryshimeve në ekuitet për vitin e mbyllur me 31 dhjetor 2018
(Shumat në Euro)

	Kapitali aksionar	Fitimet e mbajtura/Humbjet e akumuluar	Totali i kapitalit aksionar
Gjendja me 1 janar 2017	10,000,000	205,549	10,205,549
Totali i të ardhurave gjithëpërfshirëse për vitin			
Humbja neto për periudhën	-	(926,875)	(926,875)
Të ardhurat tjera gjithëpërfshirëse	-	-	-
Totali i të ardhurave gjithëpërfshirëse për periudhën	10,000,000	(721,326)	9,278,674
<i>Kontributet nga dhe shpërndarjet për pronarët</i>	-	(205,549)	(205,549)
Gjendja me 31 dhjetor 2017	10,000,000	(926,875)	9,073,125
Gjendja me 1 janar 2018	10,000,000	(926,875)	9,073,125
Fitimi neto për periudhën	-	1,860,168	1,860,168
Të ardhurat tjera gjithëpërfshirëse	-	-	-
Totali i të ardhurave gjithëpërfshirëse për periudhën	10,000,000	933,294	10,933,294
Transaksionet me pronarët, të njohura direkt në ekuitet	-	-	-
<i>Kontributet nga dhe shpërndarjet për pronarët</i>	-	-	-
Kapitali i paguar nga Is Bankasi Turkiye A.S.	-	-	-
Gjendja me 31 dhjetor 2018	10,000,000	933,294	10,933,294

Shënimet shoqëruese në faqet 5-45 në vijim janë pjesë përbërëse e këtyre pasqyrave financiare.

Türkiye İş Bankası A.Ş. – DEGA NË KOSOVË
PASQYRAT FINANCIARE

Pasqyra e rrjedhës së parasëpër vitin e mbyllur me 31 dhjetor 2018
(Shumat në Euro)

	Shënime	Viti i mbyllur me 31 dhjetor 2018	Viti i mbyllur me 31 dhjetor 2017
I. Rrjedha e parasë nga aktivitetet operative			
Fitimi/(humbja) para tatimit		2,084,420	(991,656)
Rregullimet për zërat jo-në para:			
Zhvlerësimi dhe amortizimi	10,11	307,286	178,569
Provizionet e kredive të dyshimta		(914,775)	2,635,759
Kolateralet e riposeduara		(165,333)	-
Të hyrat nga interesi	21	(5,084,412)	(4,327,174)
Shpenzimet e interesit	21	2,077,528	1,246,969
Ndryshimet në pasuritë dhe detyrimet operative			
Lëvizjet në rezervat e detyrueshme me BQK-në	7	1,997,000	(3,000,000)
Rritja në plasmanet me banka		(6,000,000)	
Huat dhe paradhëniet për klientët	9	(3,419,102)	(27,389,621)
Depozitat nga klientët	14	15,019,417	11,771,815
Detyrimet afatshkurtëra tatimore dhe detyrimet tjera	16,18	11,016	7,154
Të hyrave e shtyra		(13,679)	(14,559)
Pasuritë e tjera	13	(236,356)	(1,002)
Tatimi i paguar në të ardhura të korporatave		(121,500)	(19,830)
Interesi i paguar		(1,706,192)	(1,118,966)
Interesi i arkëtuar		4,885,171	4,318,448
Paraja e gjeneruar nga aktivitetet operative(I)		8,720,490	(16,704,095)
II. Rrjedha e parasë nga aktivitetet investuese			
Investimet në letra me vlerë	8	(1,497,628)	4,008,737
Blerjet e pronës dhe pajisjeve	10	(583,363)	(24,600)
Blerjet e pasurive të paprekshme	11	-	-
Paraja neto e përdorur për aktivitetet investuese (II)		(2,080,991)	3,984,137
III. Rrjedha e parasë nga aktivitetet financuese			
Huamarrjet nga kompania mëmë	16	(7,948,392)	17,055,421
Ripagimet/Të hyrat nga huamarrjet	15	7,500,000	(2,400,000)
Dividendat e paguara		-	(205,549)
Paraja neto nga aktivitetet financuese (III) (shënimi 5)		(448,392)	14,449,872
IV. Rritja neto në para dhe ekuivalentët e saj (I + II + III)		6,191,108	1,729,915
V. Paraja dhe ekuivalentët e saj në fillim të vitit	7	12,006,820	10,276,905
VI. Paraja dhe ekuivalentët e saj në fund të vitit (IV + V)	7	18,197,928	12,006,820

Shënimet shoqëruese në faqet 5-45 në vijim janë pjesë përbërëse e këtyre pasqyrave financiare.

Türkiye İş Bankası A.Ş. – DEGA NË KOSOVË

PASQYRAT FINANCIARE

Shënimet e pasqyrave financiare për vitin e mbyllur me 31 dhjetor 2018
(Shumat në Euro, përveç nëse është specifikuar ndryshe)

1. ENTITETI RAPORTUES

Türkiye İş Bankası A.Ş. – Dega në Kosovë (“Banka” ose “Dega”) është një degë e Türkiye İş Bankası A.Ş., një entitet turk. Banka operon si bankë komerciale dhe e kursimeve për të gjitha kategoritë e klientëve brenda Kosovës.

Banka operon nën licencën bankare Nr. 011 të lëshuar nga Banka Qendrore e Republikës së Kosovës. Dega është regjistruar në Ministrinë e Tregtisë dhe Industrisë me 19 nëntor 2012 dhe ka numër biznesi 70899345 si dhe numër fiskal 600886131. Gjatë vitit 2018, banka ka operuar me dy zyre. Një zyrë gjendet tek rr.Ukshin Hoti, 100 në Prishtinë ndërsa tjetra në Prizren tek rruga Zahir Pajaziti.

2. BAZAT E PËRGATITJES

(a) Deklaratë e pajtueshmërisë

Banka mbanë shënimet kontabël dhe përgaditë pasqyrat financiare të parashikuara me ligj në përputhje me parimet e kostos historike si dhe sipas rregulloreve dhe rregullave të Bankës Qendrore të Kosovës (“Rregulloret e BQK”) të cilat janë të aplikueshme për bankën. Rregulloret e BQK-së janë të bazuara në vendimin ligjorë relevant që definon aplikimin e detyrueshem të Standardeve Ndërkombëtare të Raportimit Financiar (“SNRF”) në Kosovë, si dhe kërkesa tjera specifike, në veçanti sa i përket vlerësimeve të provizioneve mbi humbjet nga kreditë dhe pasuritë financiare. Këto kërkesa specifike nuk janë në përputhje me ato të SNRF në këtë aspekt, dhe pasqyrat financiare nuk duhet të lexohen si të përgatitura në pajtueshmëri me SNRF. Gjithashtu, direktivat e BQK-së nuk kanë adoptuar parimet e standardeve të reja dhe atyre të ndryshuara të SNRF të cilat janë efektive për periudhat raportuese që fillojnë me 1 janar 2018, më i rëndësishmi SNRF 9: Instrumentet Financiare, rrjedhimisht formati i prezentimit dhe klasifikimit të këtyre pasqyrave financiare është i bazuar në SNRF-të efektive nga 31 dhjetori 2017.

(b) Bazat e matjes

Pasqyrat financiare janë përgatitur bazuar në koston historike. Aktualisht, Banka nuk ka investime financiare të klasifikuara si Të Gatshme për Shitje apo zëra të tjera të matura sipas vlerës së drejtë.

(c) Parimi i vijimësisë

Menaxhmenti i bankës ka bërë një parashikim mbi aftësinë e bankës për vazhduar me parimin e vijimësisë dhe është e kënaqur që ka burimet për të vazhduar biznesin për të ardhmen e parashikueshme. Gjithashtu, menaxhmenti nuk është i informuar për ndonjë paqartësi materiale që mund të hedhë dyshime serioze mbi aftësinë e bankës për të vazhduar me parimin e vijimësisë. Si rrjedhojë, pasqyrat financiare vazhdojnë të përgatiten në bazë të parimit të vijimësisë.

(d) Valuta funksionale dhe e prezentimit

Pasqyrat financiare janë prezentuar në Euro, që është edhe valuta funksionale e bankës.

(e) Përdorimi i vlerësimeve dhe gjykimeve

Përgatitja e pasqyrave financiare në përputhje me udhëzimet e BQK-së dhe parimet e SNRF kërkon që menaxhmenti të bëjë vlerësime dhe supozime që ndikojnë në shifrat e raportuara të pasurive dhe detyrimeve, shpalosjet e pasurive dhe detyrimeve në grup në datën e pasqyrave financiare dhe shifrat e të ardhurave dhe shpenzimeve të raportuara gjatë periudhës raportuese. Megjithatë këto vlerësime bazohen në njohuritë më të mira të ngjarjeve dhe veprimeve aktuale, rezultatet mund të jenë të ndryshme nga ato vlerësime. Shifrat reale krahasuese të paraqitura në këto pasqyra financiare janë në Euro.

3. POLITIKAT E RËNDËSISHME KONTABËL

Politikat kontabël të paraqitura në vijim janë aplikuar në mënyrë konsistente në të gjitha periudhat e prezentuara në këto pasqyra financiare.

(a) Transaksionet në valutë të huaj

Transaksionet në valutë të huaj përkthehen në valutën funksionale sipas normave të këmbimit të datës së transaksionit. Pasuritë dhe detyrimet monetare të denominuara në valuta të huaja në datën e raportimit ripërkthehen në valutën funksionale sipas normës së këmbimit në atë datë. Pasuritë dhe detyrimet jomonetare të denominuara në valuta të huaja të cilat maten sipas vlerës së drejtë, përkthehen në valutën funksionale sipas normës së këmbimit në

datën në të cilën është përcaktuar vlera e drejtë. Diferencat nga valuta e huaj që dalin nga ripërktimi njihen si fitim ose humbje.

3. POLITIKAT E RËNDËSISHME KONTABËL (VAZHDIM)

(b) Të hyrat dhe shpenzimet e interesit

Të hyrat dhe shpenzimet nga interesi njihen në fitim ose humbje duke përdorur metodën efektive të interesit. Norma efektive e interesit është norma e cila saktësisht diskonton pagesat dhe pranimet e vlerësuara të parave në të ardhmen përgjatë jetëgjatësisë së pritshe të pasurisë ose detyrimit financiar (ose nëse është e përshtatshme, një periudhe më të shkurtë) deri te vlera bartëse e pasurisë ose detyrimit financiar. Në kalkulimin e normës efektive të interesit, Banka vlerëson rrjedhën e ardhëshme të parasë duke konsideruar të gjitha kushtet kontraktuale të instrumenteve financiare, por jo edhe humbjet e ardhëshme kreditore.

Llogaritja e normës efektive të interesit përfshinë të gjitha kostot e transaksionit, tarifat dhe pikët e pranuar ose paguara të cilat janë pjesë integrale e normës efektive të interesit. Kostot e transaksionit janë kosto rritëse që i atribuohen direkt blerjes, lëshimit ose heqjes nga përdorimi të një pasurie ose detyrimi financiar.

Të hyrat dhe shpenzimet e interesit të paraqitura në pasqyrën e fitimit ose humbjes dhe të ardhurave tjera gjithëpërfshirëse përfshijnë interesin në pasuritë dhe detyrimet financiare të matura sipas koston së amortizuar dhe të kalkuluara sipas normës efektive të interesit.

(c) Tarifat dhe komisionet

Të ardhurat dhe shpenzimet nga tarifat dhe komisionet që janë pjesë integrale e normës efektive të interesit të një pasurie financiare ose detyrimi financiar, përfshihen në kalkulimin e normës efektive të interesit.

Të ardhurat tjera nga tarifat dhe komisionet - përfshijnë tarifat e shërbimeve të llogarive, komisionet e shitjeve, tarifat e plasmaneve-njihen kur kryhen shërbimet e ndërlidhura me to. Nëse zotimi për kredi nuk pritët të rezultojë në dhënie dhe tërheqjen e kredisë, atëherë tarifat e ndërlidhura me zotimin e kredisë njihen në bazë lineare përgjatë periudhës së zotimit.

Shpenzime tjera të tarifave dhe komisioneve ndërlidhen kryesisht me tarifa transaksionesh ose shërbimesh të cilat janë shpenzime në momentin që shërbimet pranohen.

Shpenzimet e tatimit në të ardhura

Shpenzimet e tatimit në të ardhura përbëhen nga tatimet afatshkurtëra dhe tatimi i shtyrë. Shpenzimet e tatimit në të ardhura njihen në fitim ose humbje deri në masën që një zë njihet direkt në ekuitet ose në të ardhurat tjera gjithëpërfshirëse.

(d) Shpenzimet e tatimit në të ardhura (vazhdim)

Tatimi aktual

Tatimi aktual përbëhet nga tatimi që pritët të jetë i pagueshëm apo i arkëtueshëm në të ardhurat ose humbjet e tatueshme të vitit dhe çfarëdo rregullimi të tatimit të pagueshëm apo të arkëtueshëm nga vitet e kaluara. Llogriten në bazë të normave tatimore në fuqi ose që kanë hyrë në fuqi në datën e raportimit.

Tatimi i shtyrë

Tatimi i shtyrë njihet duke llogaritur diferencat e përkohshme në mes të vlerave bartëse të pasurive dhe detyrimeve për qëllim të raportimit financiar dhe shumave të përdorura për qëllime të tatimit. Tatimi i shtyrë matet sipas normave të tatimit që pritët të zbatohen në diferencat e përkohshme kur të kthehen, bazuar në ligjet në fuqi ose që kanë hyrë në fuqi në mënyrë thelbësore në datën e raportimit. Tatimi i shtyrë njihet si pasuri e vetme deri në atë masë që në të ardhmen do të ketë fitime të mundëshme të tatueshme në dispozicion kundrejt të cilës mund të shfrytëzohen diferencat e përkohshme.

Detyrimet tatimore të shtyra njihen për të gjitha diferencat e përkohshme të tatueshme. Tatimit i shtyrë si pasuri edhe tatimi i shtyrë si detyrim rishikohen në secilën datë raportuese dhe zvogëlohen deri në atë masë që nuk është e mundshme që një përfitim tatimor, respektivisht një obligim tatimor, do të realizohet. Tatimi shtesë në të ardhura nga shpërndarja e dividendave njihet në të njëjtën kohë kur njihen edhe detyrimet për të paguar dividendin.

3. POLITIKAT E RËNDËSISHME KONTABËL (VAZHDIM)

(e) Lizingjet Operative

Pagesat e bëra nën lizing operativ i ngarkohen shpenzimeve në bazë të metodës lineare mbi jetëgjatësinë e lizingut.

(f) Pasuritë dhe detyrimet financiare

(i) Njohja

Njohja e kredive dhe paradhënieve, depozitave dhe detyrimeve tjera bëhet në datën kur këto krijohen. Të gjitha instrumentet tjera financiare (përfshirë blerjet e rregullta dhe shitjet e pasurive financiare) njihen në datën e tregëtimit, datën në të cilën Banka merr përsipër kushtet kontraktuale të instrumenteve.

Një pasuri apo detyrim financiar matet fillimisht me vlerën e drejtë plus, për një zë me vlerë jo të drejtë përmes fitimit ose humbjes, kostot e transaksionit që lidhen drejtpërdrejt me blerjen ose emetimin e saj.

(ii) Klasifikimi

Pasuritë financiare

Banka i klasifikon pasuritë financiare në një nga kategoritë e mëposhtme:

- huatë dhe të arkëtueshmet;
- të mbajtura deri në maturim;

Referohu shënimeve 3(g) deri te 3(h)

Detyrimet financiare

Banka i klasifikon detyrimet e saj financiare, përveç garancioneve financiare dhe zotimeve për kredi, të matura në koston e amortizuar. Referohu 3(j).

(iii) Mosnjohja

Banka çregjistron një pasuri financiare kur të drejtat kontraktuale të flukseve të mjeteve monetare nga pasuritë financiare mbarojnë, ose kur transferon të drejtat për të marrë flukse monetare kontraktuale në një transaksion me të cilin kryesisht të gjitha rreziqet dhe përfitimet e pronësisë së pasurisë financiare janë transferuar, ose në të cilën banka as nuk transferon e as nuk ruan të gjitha rreziqet dhe përfitimet e pronësisë dhe ajo nuk e mban kontrollin e pasurisë financiare.

Në çregjistrimin e një pasurie financiare, diferenca në mes vlerës së mbetur të pasurisë (ose vlerës së mbetur të ndarë në pjesën e pasurisë së çregjistruar) dhe shumën e (i) për konsideratën e pranuar (përfshirë çdo pasuri të re të përftuar zvogëluar me çdo detyrim të ri të vlerësuar) dhe (ii) çdo fitimi ose humbje kumulative që është njohur në të ardhurat tjera gjithëpërfshirëse, njihet në fitim ose humbje. Çdo interes në pasuritë financiare të transferuara që kualifikohen për mosnjohje që përfitohet ose mbahet nga Banka njihet si një pasuri apo detyrim i veçantë.

Banka çregjistron një detyrim financiar kur detyrimet kontraktuale janë përmbushur, ndërprerë, ose kanë skaduar.

(iv) Thyerja

Pasuritë dhe detyrimet financiare thyhen në mes vete dhe shuma neto raportohet në pasqyrën e pozitës financiare atëherë dhe vetëm atëherë kur Banka ka të drejtë ligjore për thyerjen e shumave me qëllim që thyerja të bëhet në baza neto ose thyerja të realizohet njëkohësisht për pasuritë dhe detyrimet.

Të ardhurat dhe shpenzimet paraqiten në bazë neto vetëm atëherë kur lejohet nga parimet e SNRF.

(v) Matja sipas koston së amortizuar

"Kostoja e amortizuar 'e një pasurie apo detyrimi financiar është vlere me të cilën pasuria financiare ose detyrimi financiar matet në momentin fillestar duke i zbritur pagesat e principalit, plus ose minus amortizimin e akumuluar duke përdorur metodën efektive të interesit të çdo difference ndërmjet shumës fillestare të njohur dhe vlerës në maturitet, minus çdo zbritje për dëmtim.

3. POLITIKAT E RËNDËSISHME KONTABËL (VAZHDIM)

(f) Pasuritë dhe detyrimet financiare (vazhdim)

(iii) Matja sipas vlerës së drejtë

Vlera e drejtë është çmimi që do të mirret për të shitur një pasuri ose që do të paguhet për të transferuar një detyrim në një transaksion të rregullt në mes të pjesëmarrësve të tregut në parim në datën e matjes ose, në mungesë të saj, në tregun më të favorshëm për të cilat Banka ka qasje në atë datë. Vlera e drejtë e një detyrimi pasqyron rrezikun e saj të mosperformancës.

Kur është e mundur, Banka matë vlerën e drejtë të një instrumenti duke përdorur çmim të kuotuar në një treg aktiv për atë instrument atëherë kur këto rrethana ekzistojnë. Një treg konsiderohet aktiv nëse transaksionet për pasuritë dhe detyrimet zhvillohen me frekuencë dhe volum të mjaftueshmë që të ofrojnë informata të çmimeve në baza të vazhdueshme. Nëse nuk ekziston një çmim i kuotuar në një treg aktiv, atëherë Banka përdor teknika vlerësimi që maksimizojnë përdorimin e inputeve përkatëse vëzhguese dhe minimizojnë përdorimin e inputeve jo të vëzhgueshme. Teknika e zgjedhur e vlerësimit përfshinë të gjithë faktorët që pjesëmarrësit e tregut do të merrnin parasysh në vendosjen e çmimit të një transaksioni.

Evidenca më e mirë e vlerës së drejtë të një instrumenti financiar në njohjen fillestare është zakonisht çmimi i transaksionit pra vlera e drejtë e shumës së dhënë ose të marrë.

Nëse banka përcakton se vlera e drejtë në njohjen fillestare ndryshon nga çmimi i transaksionit dhe vlera e drejtë nuk është evidentuar as me një çmim të kuotuar në një treg aktiv për një pasuri ose detyrim identik dhe as në bazë të një teknike vlerësimi që përdor vetëm të dhëna nga tregjet e mbikëqyrura, atëherë instrumenti financiar matet fillimisht me vlerën e drejtë, rregulluar për të shtyrë ndryshimin midis vlerës së drejtë në njohjen fillestare dhe çmimit të transaksionit. Më pas, kjo diferencë njihet në fitim ose humbje në një bazë të përshtatshme përgjatë jetës së instrumentit, por jo më vonë se kur vlerësimi është mbështetur plotësisht nga të dhënat e tregut të vëzhgueshëm ose transaksioni është i mbyllur. Në qoftë se një pasuri ose detyrim i matur me vlerën e drejtë ka një çmim ofertues dhe një çmim kërkesë, atëherë banka mat pasuritë dhe pozicionet afatgjata në çmimin e ofruar dhe detyrimet dhe pozicionet afatshkurtëra në një çmim kërkesë.

Vlera e drejtë e një depozite rrjedhëse nuk është më pak se shumata e pagueshme për këtë, diskontuar nga data e parë në të cilën shumata mund të kërkohej për t'u paguar. Banka njeh transferet ndërmjet niveleve të hierarkisë së vlerës së drejtë deri në fund të periudhës raportuese në të cilën ka ndodhur ndryshimi.

(iv) Identifikimi dhe matja e humbjes së vlerës

Humbjet në vlerën e kredive dhe avanseve

Në çdo datë raportimi Banka vlerëson nëse ka evidencë objektive që pasuritë financiare të cilat nuk mbahen me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes kanë pësuar humbje të vlerës. Një pasuri ose një grup pasurish financiarë humbin vlerën kur ka evidenca objektive që një ngjarje që sjell humbje ka ndodhur pas njohjes fillestare të pasurisë, dhe që ngjarja që sjell humbje ka një ndikim në flukset e ardhshme të pasurisë që mund të matet në mënyrë të besueshme.

Evidenca objektive që pasuritë financiare humbin vlerën mund të përfshijë vështirësi të konsiderueshme financiare të huamarrësit ose emetuesit, mospagesa apo vonesa nga huamarrësi, ristrukturimi i kredisë dhe avanseve nga Banka me kushte që Banka nuk do ta kishte konsideruar më herët, të dhënat që një huamarrës ose huadhënës po falimenton, humbja e një tregu aktiv për letra me vlerë, ose të dhëna të tjera të dukshme lidhur me një grup pasurish të tilla si ndryshimet negative në statusin e pagesave të huamarrësit ose emetuesit në grup, apo kushtet ekonomike që lidhen me sjelljen joperformuese në grup.

Metoda bazë e përdorur për kalkulimin e humbjeve të vlerës së kredive në grup është nëpërmjet modelimit të sjelljes së mëhershme të klientit (në terma të përgjithshëm). Ky model bazohet në të ashtuquajturin koeficientët “roll-rate” përmes të cilëve kalkulohej koeficientët mesatarë historik.

Dega llogaritë normat aktuale të vonesave vjetore për kreditë aktuale gjatë 12 muajve të fundit dhe zbaton këto norma ndaj riskut neto (duke zbritur kolateralin e pranueshëm në para – cash collateral) të kredive aktuale në baza mujore. Banka kryen analiza të normave të rrotullimit veç e veç për kredi dhe garancione.

Metoda e mesatares historike është një metodë e thjeshtësuar që përdoret për të plotësuar modelin e “Roll Rate”. Metoda e mesatares historike paraqet një llogaritje të mesatareve vjetore duke e bazuar në performancën e kaluar. Periudha kohore e zgjedhur është 12 muaj e cila është mjaftueshme e gjatë për të sheshtuar ndikimet nga ndonjë rritje e konsiderueshme e faktorëve, ndryshimeve në vlerësimin e kredimarrësve apo praktikave të huadhënësies, përkeqësimi i trendeve sa i përket numrit të kredive në vonesë, si dhe ndryshimit të kushteve ekonomike lokale dhe nacionale.

Türkiye İş Bankası A.Ş. – DEGA NË KOSOVË
PASQYRAT FINANCIARE

Shënimet e pasqyrave financiare për vitin e mbyllur me 31 dhjetor 2018
(Shumat në Euro, përveç nëse është specifikuar ndryshe)

3. POLITIKAT E RËNDËSISHME KONTABËL (VAZHDIM)

(f) Pasuritë dhe detyrimet financiare (vazhdim)

Koeficienti final i mesatares historike për klasifikimet standard dhe vrojtuese është i kufizuar dëri në proporcionin e klasifikimit nën-standard.

Provizionet e krijuara për humbjet e mundshme në kredi dhe avanse të cilat janë të klasifikuara si si standarde dhe vrojtuese, klasifikohen si provizione të përgjithshme. Ekspozimet për zërat jasht-bilancor sikurse garancionet dhe linjat kreditore janë të klasifikuara në të njëjtën mënyrë. Për secilën kategori risku, normat minimale të provizionimit janë si më poshtë:

Strategjia e rrezikut	Provizionimi humbjeve (rregullorja e BQK-së)	Provizionimi i humbjet i aplikuar nga Banka Banka Banka
Standard	Pa minimum	Modeli 'Roll rate'
Vrojtuese	Pa minimum	Modeli 'Roll rate'
Nën-Standard	Minimumi 20%	20%
Të dyshimta	Minimumi 50%	50%
Humbje	100%	100%

(v) Identifikimi dhe matja e humbjes së vlerës (vazhdim)

Normat kolektive të provizionimit të kredive dhe avanseve për klasifikimet Standard dhe Vrojtuese janë të prezentuara në tabelën e mëposhtme:

Klasa	Kategoria	Vonesa (X=Ditët në vonesa)	2017 Provizionimi %	2018 Provizionimi %
A	Standard – Kreditë e mbuluara me para të gatshme	$X \geq 0$	0.00%	0.00%
A0	Standard – Zë bilancor	$X=0$	0.13%	0.09%
A1	Standard - Zë bilancor	$0 < X \leq 30$	10.55%	10.23%
A0	Standard - Zë bilancor	$X=0$	0.01%	0.00%
A1	Standard - Zë bilancor	$0 < X \leq 30$	2.98%	0.04%
Standard	Norma Mesatare e ponderuar	$0 < X \leq 30$	0.63%	0.61%
B	Vrojtuese - Zë Bilancor	$30 \leq X \leq 60$	12.00%	20.00%
B	Vrojtuese - Zë jasht-bilancor	$30 \leq X \leq 60$	2.30%	0.16%
Vrojtuese	Norma Mesatare e poNderuar	$30 \leq X \leq 60$	10.21%	18.21%
-	Mbitërheqjet e pashfrytëzuara - Zë jashtë-bilancor	$X \geq 0$	0.20%	0.20%

Banka i konsideron evidencat e humbjeve në vlerën e kredive dhe avanseve si dhe letrave me vlerë të mbajtura deri në maturim në nivel specifik dhe në nivel kolektiv. Ato të cilat nuk kanë pësuar ndonje humbje specifike në vlerë vlerësohen në mënyrë kolektive për ndonjë humbje në vlerë që ka ndodhur por që ende nuk është identifikuar.

Kreditë, avanset dhe letrat me vlerë të mbajtura deri në maturim që nuk janë individualisht të rëndësishme vlerësohen në mënyrë kolektive për humbjet në vlerë duke grupuar së bashku me karakteristika të ngjashme të rrezikut. Humbjet në vlerë të matura me kosto të amortizuar llogariten si diferencë midis vlerës kontabël dhe vlerës aktuale të rrjedhave të ardhshme monetare të diskontuara me normën fillestare të interesit efektiv të pasurisë.

(g) Kreditë dhe avanset

Kreditë dhe avanset janë pasuri joderivative me pagesa fikse ose të përcaktueshme të cilat nuk kuotohen në tregjet aktive. Kreditë dhe avanset për bankat dhe kreditë dhe avanset për klientët klasifikohen si kredi dhe të arkëtueshme. Të gjitha kreditë dhe avanset njihen fillimisht sipas vlerës së drejtë. Pas njohjes fillestare, këto njihen më pas sipas koston së amortizuar duke përdorur metodën e normës efektive të interesit. Kosto e amortizuar llogaritet duke konsideruar çfarëdo kosto të emetimit dhe çfarëdo diskontimi ose premie pas pagesës. Kreditë dhe avanset raportohen neto nga provizionet për humbjet nga kreditë.

3. POLITIKAT E RËNDËSISHME KONTABËL (VAZHDIM)

(h) Investimet të mbajtura deri në maturim

Investimet në letra me vlerë të mbajtura deri në maturitet janë pasuri jo-derivative me pagesa fikse ose të përcaktueshme dhe maturitet fiks të cilat Banka ka qëllim dhe mundësi t'i mbajë deri në maturim, dhe të cilat nuk janë përcaktuar si me vlerë të drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes ose si të disponueshme për shitje.

Investimet në letra me vlerë të mbajtura deri në maturitet barten me koston e amortizuar duke përdorur metodën efektive të interesit, minus çdo humbje nga rënia e vlerës. Një shitje ose riklasifikim i një numri të parëndësishëm të investimeve të mbajtura deri në maturitet do të rezultonte në riklasifikimin e të gjitha investimeve të mbajtura deri në maturim si në dispozicion për shitje, dhe do të parandalonte bankën për klasifikimin e investimeve të mbajtura deri në maturitet gjatë periudhës aktuale dhe gjatë dy viteve financiare në vazhdim.

(i) Paraja dhe ekuivalentët e saj

Paraja dhe ekuivalentët e saj përfshijnë banknotat dhe monedhat në qarkullim, balancat e pakufizuara që mbahen në bankat qendrore dhe pasuritë që janë shumë likuide me maturitet fillestar më pak se tre muaj, të cilat i nënshtrohen rrezikut të parëndësishëm të ndryshimit në vlerën e tyre të drejtë dhe përdoren nga Banka në menaxhimin e zotimeve afatshkurtëra.

Paraja dhe ekuivalentët e saj mbahen sipas koston së amortizuar në pasqyrën e pozitës financiare.

(j) Depozitat dhe huatë

Depozitat dhe huatë janë burimi kryesor i financimit të Bankës.

Depozitat në fillim maten sipas vlerës së drejtë minus kostot direkte të transaksionit, dhe më pas maten sipas koston së amortizuar duke përdorur metodën efektive të interesit.

(k) Provizionet

Një provizion njihet nëse, si rezultat i ngjarjeve të mëparshme, Banka ka një detyrim ligjor ose konstruktiv i cili mund të vlerësohet në mënyrë të besueshme, dhe është e mundur që benifitet ekonomike do të kërkohen për të shlyer detyrimin. Provizionet përcaktohen duke diskontuar vlerën e ardhshme të parasë me një normë para tatimit e cila reflekton vlerësimin aktual të tregut për vlerën kohore të parasë dhe rreziqet specifike ndaj detyrimit. Lëshimet e diskontimit njihen si kosto financiare.

(l) Përfitimet e punonjësve

(i) Kontributet e obligueshme të sigurimit shoqëror

Banka bënë vetëm pagesa të kontributeve të obligueshme që ofrojnë përfitim të pensionit për punonjësit pasi të pensionohen. Qeveria e Kosovës është përgjegjëse për të ofruar minimumin e pensionit të Kosovës sipas planit të definuar të pensionit. Kontributet e Bankës në planin pensional ngarkohen në fitim ose humbje në momentin e ndodhjes.

(ii) Pushimi i paguar vjetor

Banka njeh si detyrim shumë të padiskontuar të kostove të vlerësuara që kanë të bëjnë me pushimin vjetor që pritet të paguhet në këmbim për shërbimet e punonjësve në periudhën e përfunduar.

(m) Pronat dhe pajisjet

(i) Njohja dhe matja

Zërat e pronës dhe pajisjeve janë paraqitur sipas koston minus zhvlerësimit të akumuluar dhe humbjeve nga dëmtimet.

Kosto përfshinë shpenzimet të cilat i atribuohen direkt blerjes së pasurisë.

Kur pjesët e një zëri të pronës, impianteve dhe pajisjeve kanë jetë të ndryshme të përdorimit, ato trajtohen si zëra të veçantë (komponenta kryesore) të impianteve dhe pajisjeve.

Një zëri i pronës dhe pajisjeve regjistrohet në rast se shitet ose kur nuk ka përfitime të ardhme ekonomike që pritet të lindin nga përdorimi i vazhdueshëm i pasurisë. Çdo fitim ose humbje që lind me rastin e shitjes së një zëri të pronës, impianteve dhe pajisjeve, përcaktohet si diferencë midis të ardhurave nga shitja dhe vlerës kontabël neto të pasurisë, dhe njihet në fitim ose humbje.

4. POLITIKAT E RËNDËSISHME KONTABËL (VAZHDIM)

(m) Pronat dhe pajisjet

(i) Kostot pasuese

Kosto e zëvendësimit të një pjese të pronës dhe pajisjeve njihet sipas vlerës bartëse të zërit nëse përfitimi i ardhshëm ekonomik i integruar brenda pjesës së pasurive është i mundshëm të rrjedhë në kompani dhe kosto e tij mund të matet me besueshmëri. Kostot e servisimit të pronës dhe pajisjeve nga dita në ditë njihen në pasqyrën e fitimit ose humbjes kur ato ndodhin.

(ii) Zhvlerësimi

Zhvlerësimi njihet në pasqyrën e fitimit ose humbjes sipas metodës lineare përgjatë jetës së vlerësuar të përdorimit të pasurive. Metodat e zhvlerësimit, jetët e përdorimit dhe vlerat e mbetura (nëse nuk janë domethënëse) rivlerësohen në datën e raportimit.

Jetët e vlerësuara të përdorimit për periudhat e tanishme dhe krahasuese ishin siç vijon:

• Pajiset dhe mobilet e zyrës	5 vite
• Pasuritë tjera joqarkulluese	5 vite
• Automjetet	5 vite

Përmirësimet e objekteve me qera zhvlerësohen në afatin e qirasë apo jetës së tyre të dobishme, varësisht se cila është më e shkurtër (10 vjet).

(n) Pasuritë e paprekshme

Pasuritë e paprekshme me jetë të caktuar të përdorimit dhe të cilat janë blerë ndaras njihen sipas kostos minus amortizimit të akumuluar dhe humbjeve nga dëmtimet. Amortizimi njihet duke përdorur metodën lineare përgjatë jetës së dobishme të pasurisë. Jeta e përdorimit dhe metoda e amortizimit rishikohen në fund të secilës datë të raportimit, ndërsa çfarëdo ndryshimi ka efekt dhe merret parasysh për të ardhmen.

Jeta e dobishme e softuerit është pesë vjet.

Pasuritë e paprekshme me jetë të pacaktuar të përdorimit dhe të cilat janë blerë ndaras njihen sipas kostos minus humbjeve nga dëmtimet.

(o) Pasuritë e riposeduara

Kolaterali i mbajtur si pjesë e marrëveshjes për kredi mund të riposedohet nga Banka vetëm në rastet kur huamarrësi dështon të paguajë si dhe kur Banka merrë masat ligjore në përputhje me legjislacionin në Kosovë të cilat ia mundësojnë Bankës titullin ligjorë dhe pronësinë mbi pasurinë. Banka mund të shesë apo transferoj kolateralin vetëm pas kompletimit të këtyre procedurave. Pasuritë e riposeduara fillimisht njihen në vlerën e përcaktuar nga urdhëri gjykatës si dhe më pas maten sipas kostos më të ulët dhe vlerës neto të realizueshme dhe ndonjë fitim apo humbje nga shitja e këtyre pasurive njihet si humbje apo fitim.

Nga njohja fillestare Banka e klasifikon pasurinë e riposeduar minimum në kategorinë substandarde si dhe përllogarit provizionin sipas klasifikimit. Gjithashtu, Banka e njeh kolateralin e riposeduar si pasuri vetëm kur e ka titullin ligjor të plotë të kolateralit si dhe kur mund të përcaktohet vlera e drejtë e kolateralit në mënyrë të sigurt. Banka nuk mund të shesë, transferoj apo rizotoj kolateralin nëse procedurat ligjore për transferimin e pronësisë, si rezultat i mospagesës, nuk kanë përfunduar. Banka mbanë posedimin e pronës, të fituar nëpërmjet detyrimit ligjor, në formë të hipotekës për një periudhë maksimale prej 5 vjetësh. Nëse përgjatë këtyre 5 viteve pasuria nuk është shitur nga Banka, vlera e pasurisë bëhet zero.

3. POLITIKAT E RËNDËSISHME KONTABËL (VAZHDIM)

(o) Donacionet

Donacionet nuk njihen derisa ekziston siguria e arsyeshme që Banka do të përmbushë kushtet bashkangjitur me to dhe se donacionet do të pranohen.

Donacionet njihen në pasqyrën e fitimit ose humbjes në baza sistematike përgjatë periudhës kur Banka njih shpenzimet të cilat mbulohen nga donacioni. Në mënyrë specifike, donacionet njihen si të hyra të shtyra në pasqyrën e konsoliduar të pozitës financiare dhe transferohen në fitim ose humbje në mënyrë sistematike dhe racionale përgjatë jetës së dobishme të pasurisë së dhuruar.

(p) Garancionet financiare dhe huatë

Garancionet financiare janë kontrata të cilat kërkojnë nga Banka që të bëjë pagesa specifike për të rimbursuar poseduesin për ndonjë humbje që mund të ndodhë për shkak të dështimit për të paguar ndonjë huamarrës i caktuar në përputhje me kushtet e instrumentit të huamarrjes. Zotimet për kreditë janë zotime të Bankës që të afrojnë kredi në përpudhshmëri me afatet dhe kushtet e paracaktuara. Zotimet e tilla financiare regjistrohen në pasqyrën e pozitës financiare nëse dhe atëherë kur bëhen të pagueshme.

(q) Tatimimi

Tatimi i tanishëm mbi të ardhurat kalkulohe në bazë të rregulloreve të aplikueshme në Kosovë mbi tatimin në të ardhura, duke përdorur normat tatimore të miratuara me datë të bilancit të gjendjes. Norma tatimore prej 10% në të ardhurat e korporatave është efektive prej 1 shtatorit 2015 në përputhje me rregulloret e tatimeve të Kosovës që janë në fuqi, përkatësisht, Ligji Nr. 05/L-029 “Tatimi mbi të ardhurat nga korporatat”.

Tatimi i ngarkuar në fitimin dhe humbjen vjetore përfshinë, tatimin për periudhën përkatëse dhe ndryshimet në tatimin e shtyrë. Tatimi i tanishëm kalkulohe në bazë të fitimit vjetor të tatueshëm që parashihet të ndodhë, duke i përdorur normat tatimore në fuqi apo që janë buzë miratimit me datë të bilancit të gjendjes.

Profiti i tatueshëm dallon nga profiti i raportuar në pasqyrën e fitimi dhe humbjes sepse i përjashton pjesë të të hyrave apo shpenzimeve të cilat janë të tatueshme apo të zbritshme në vitet tjera, njëkohësisht, përjashton ato pjesë të të hyrave apo shpenzimeve që nuk janë kurrë të tatueshme apo të zbritshme. Tatimet e tjera, përveç atyre mbi të ardhurat, përfshihen tek shpenzimet operative.

Tatimi i shtyrë mbi të ardhurat llogaritet sipas metodës së paraqitjes si detyrim në bilancë të gjendjes për diferencat e përkohshme që mund të shfaqen ndërmjet bazës tatimore të pasurive dhe detyrimeve dhe vlerës së tyre për qëllime të raportimit. Pasuritë e tatimeve të shtyra njihen deri në masën që profiti i tatueshëm në të ardhmen do të jetë në dispozicion kundrejt të cilit këto diferenca të përkohshme mund të përdoren. Pasuritë e tatimit të shtyrë zvogëlohen deri në masën kur nuk është më e mundshme që përfitimi tatimorë në fjalë nuk mund të realizohet. Pasuritë dhe detyrimet e shtyra tatimore maten me normat tatimore të cilat priten të aplikohen në periudhën kur pasuria realizohet apo detyrimi është vendosur bazuar në normat tatimore që janë në fuqi apo janë buzë miratimit me datë të bilancit të gjendjes. Pasuritë dhe detyrimet e shtyra tatimore kompensohen kur e drejta e fuqizuar ligjërish është miratuar me datë të bilancit të gjendjes.

(r) Standarde të reja, ndryshimet dhe interpretime të SNRF-ve cilat mund të ndikojnë në kornizën e BQK-së për përgatitjen e pasqyrave financiare

Një numër i standardeve të reja të SNRF, ndryshimeve të SNRF apo interpretimeve të tyre nuk janë efektive për vitin që përfundon me 31 dhjetor 2018 dhe nuk janë aplikuar në përpilimin e pasqyrave financiare. BQK nuk ka lëshuar ndonjë udhërrëfyes formal nëse këto ndryshime të IFRS do të adaptohen në kërkesat e saj për raportim.

3. POLITIKAT E RËNDËSISHME KONTABËL (VAZHDIM)

SNRF 16 Kontratat e Qirasë

SNRF 16 është nxjerrë në janar 2016 dhe zëvendëson “SNK 17 Qiradhëniet”, “KISNRF 4 Përcaktimi nëse një Marrëveshje përmban një qera”, “KIS-15 Qiratë Operative-Nxitjet” dhe “KIS-27 Vlerësimi i Substancës së Transaksioneve që përfshijnë Formën Ligjore të Qirasë”. SNRF 16 përcakton parimet për njohjen, matjen, paraqitjen dhe dhënien e informacioneve shpjeguese të qirasë dhe kërkon që qiramarrësit të japin llogari për të gjitha qiratë sipas një modeli të vetëm në bilanc, ngjashëm me kontabilitetin për qiratë financiare sipas SNK 17. Standardi përfshin dy përjashtime njohjeje për qiramarrësit - dhënien me qira të pasurive "me vlerë të vogël" (p.sh., kompjuterët personalë) dhe qiratë afatshkurtra (dmth. me qera me një afat kohor me qira prej 12 muajsh ose më pak). Në datën e fillimit të një qiraje, një qiramarrës do të njohë një detyrim për të bërë pagesa të qirasë (dmth. Detyrimin e qirasë) dhe një pasuri që përfaqëson të drejtën e përdorimit të pasurisë themelore gjatë afatit të qirasë (p.sh. të drejtën e përdorimit të pasurisë). Qiramarrësve do t'u kërkohej të njohin veçmas shpenzimet e interesit në detyrimet e qirasë dhe shpenzimet e zhvlerësimit për të drejtën që kanë në përdorimin e pasurisë. Qiramarrësve gjithashtu do të kërkohej që të rimasin detyrimin e qirasë me rastin e ngjarjeve të caktuara (p.sh., një ndryshim në afatin e qirasë, një ndryshim në pagesat e qirasë të ardhshme që rezultojnë nga një ndryshim në një indeks apo normë të përdorur për të përcaktuar këto pagesa). Qiramarrësi në përgjithësi do të njohë shumën e rimatjes së detyrimit të qirasë si një rregullim/ndryshim në të drejtën e përdorimit të pasurisë.

Kontabiliteti qiradhënies sipas SNRF 16 në thelb nuk dallon nga trajtimi aktual sipas SNK 17, megjithatë Banka nuk është qiradhënëse.

SNRF 16 është efektive për periudhat vjetore që fillojnë më ose pas 1 janarit 2019. Megjithatë, ende nuk është e qartë nëse ky standard, i cili ndikon dukshëm në mënyrën e llogaritjes së qirasë, do të adoptohet në kuadër të BQK-së. Detyrimet e qirasë sipas SNRF 16 mund të jenë të rëndësishme në varësi të vlerës së qirasë dhe të kohëzgjatjes së pritur të kontratave të qirasë, si rrjedhim mund të ndikojë në mënyrën se si llogaritet mjaftueshmëria e kapitalit dhe kufizimet e tjera rregullatore. Rrjedhimisht, një adoptim formal i standardit nga BQK-ja mund të kërkohej para se Banka të adoptojë standardin në këto pasqyra financiare.

Banka shfrytëzon me qira hapësirat e zyreve, me një shumë bruto mujore prej 29,064 Euro.

Banka është duke vlerësuar ndikimin e SNRF 16.

Ndryshimet e SNRF 3 “Blerja e Biznesit” - Definicioni i një biznesi (efektive për blerjen e bizneseve për të cilat data e blerjes është më apo pas fillimit të periudhës së parë raportuese e cila fillon më apo pas 1 janarit 2020 dhe për blerjen e pasurive të cilat ndodhin më apo pas fillimit të asaj periudhe),

Ndryshimet në SNRF 9 “Instrumentat Financiarë” Veçoritë e Parapagimit me Kompensim Negativ është efektiv më ose pas datës 1 Janar 2019,

3. POLITIKAT E RËNDËSISHME KONTABËL (VAZHDIM)

Ndryshimet e SNRF 10 Pasqyrat Financiare të Konsoliduara dhe SNK 28 Investimet në Oratakëri dhe Shoqëritë Aksionare

Shitja apo kontributi me pasuri ndërmjet një investitori dhe ortakut të tijë apo shoqërisë aksionare dhe ndryshimet e tjera, data kur bëhet efektive është shtyrë për një kohë të pacaktuar derisa sa hulumtimi mbi metodën e ekuitetit të ketë përfunduar

Ndryshimet e SNK 1 “Prezantimi i pasqyrave Financiare” dhe SNK 8 “Politikat kontabël, ndryshimet në parashikimet kontabël dhe gabimet” Definicioni i materialitetit (efektive për periudhat që fillojnë më apo pas 1 janarit 2020),

Ndryshimet e SNK 19 “Përfitimet e Punëtorëve” - Ndryshim, zvogëlim apo rregullim i planit (efektive për periudhat që fillojnë më apo pas 1 janarit 2019),

Ndryshimet në SNK 28 “Investimet në pjesëmarrje dhe sipërmarrjet e përbashkëta” Interesa afatgjatë në Pjesëmarrje dhe Ndërmarrjeve të Përbashkëta (efektiv më ose pas datës 1 Janar 2019),

Ndryshimet në standarde të ndryshme “Përmirësimet në SNRF-të (cikli 2015-2017)” Ndryshimet që rezultojnë nga përmirësimi i përvitshëm të projektit të SNRF (SNRF 3, SNRF 11, SNK 12 dhe SNK 23) kryesisht me qëllimin që të shmangin mospërputhjet dhe të qartësojnë formulimin (efektive për periudhat vjetore që fillojnë më ose pas datës 1 Janar 2019),

Ndryshimet në referencat e Kornizës Konceptuale të Standardeve të SNRF-së (efektive për periudhat vjetore që fillojnë më ose pas datës 1 Janar 2019),

KIRFN 23 “Pasiguria mbi Trajtimin e Tatimit mbi të Ardhurat” është efektiv për periudhat vjetore që fillojnë më ose pas 1 janarit 2019.

(s) Ndryshimet e mëposhtme në standardet ekzistuese dhe interpretimi i ri i lëshuar nga Bordi i Standardeve Ndërkombëtare të Kontabilitetit (BSNK), janë në fuqi për periudhën raportuese:

SNRF 9 Instrumentet Financiare

SNRF 9 e zëvendëson SNK 39 për periudhat vjetore për dhe pas datës 1 Janar 2018. SNRF 9 do të afektoj konsiderueshëm industrinë bankare në aspektin e klasifikimit dhe matjes së pasurive dhe detyrimeve financiare dhe më e rëndësishmja në atë se si do të maten humbjet me kalimin prej humbjeve të ndodhura në modelin e humbjeve të pritshme.

Kërkesat e SNRF 9 për provizionim nuk janë të aplikueshme për qëllime të raportimit nën kornizën rregullative të BQK-së, meqenëse BQK ka rregullat e veta për provizionim, të cilat janë të prezantuara më lartë në seksionin 3 f).

SNRF 9 do të prezantojë gjithashtu ndryshime që ndërlidhen me atë se si do të klasifikohen dhe maten pasuritë dhe detyrimet financiare, të cilat janë të shpalosura si më poshtë.

Ndryshimet në klasifikim dhe matje

Për të përcaktuar kategorinë e klasifikimit dhe matjes, SNRF 9 kërkon që të gjitha pasuritë financiare, përpos instrumenteve të kapitalit dhe derivateve, të vlerësohen duke u bazuar në kombinimin e modelit biznesor të entitetit për menaxhimin e pasurive, si dhe karakterisitikat e flukseve monetare kontraktuale të instrumenteve.

3. POLITIKAT E RËNDËSISHME KONTABËL (VAZHDIM)

SNRF 9 Instrumentet Financiare (vazhdim)

Kategoritë e matjes së pasurive financiare sipas SNK 39 (vlera e tregut përmes fitimit ose humbjes, të gatshme për shitje, të mbajtura deri në maturim dhe kosto e amortizuar) janë zëvendësuar me:

- Instrumentet financiare me kosto të amortizuar
- Instrumentet financiare me vlerë të tregut përmes të ardhurave tjera gjithpërfshirëse, me fitime ose humbje të ri-njohura si fitim apo humbje mbi mosnjohjen
- Instrumentet e ekuitetit me vlerë të tregut përmes të ardhurave tjera gjithpërfshirëse, pa ri-njohje të fitimeve apo humbjeve në fitimin apo humbjen nga mosnjohja
- Pasuritë financiare me vlerë të tregut përmes fitimit ose humbjes

Aktualisht, banka bënë matjen e të gjitha pasurive financiare si të mbajtura deri në maturim dhe kosto të amortizuar. Sipas SNRF 9, matja sipas kostonë së amortizuar mund të bëhet vetëm nëse dy kushtet e mëposhtme plotësohen:

- Pasuria financiare mbahet në një model biznesi me objektivin e mbajtjes së pasurisë financiare në mënyrë që të mbliidhen rrjedhat e parasë të kontraktuara
- Kushtet kontraktuale të pasurisë financiar krijojnë rrjedha të parasë në data specifike të cilat janë vetëm pagesa të kryegjësë dhe interesit në balancën e mbetur të kryegjësë.

Banka Qendrore nuk ka bërë zyrtar ndonjë vendim lidhur me atë nëse dhe si synon të bëjë adoptimin e kërkesave të SNRF 9 si dhe nuk është bërë ndonjë ndryshim në prezantimin e këtyre pasqyrave financiare si rezultat i hyrjes në fuqi të SNRF 9.

SNRF 15 “Të hyrat nga kontratat me klientë” dhe ndryshime shtesë (efektive për periudhat vjetore që fillojnë më apo pas 1 janarit 2018),

Ndryshimet e SNRF 2 Pagesat e Bazuara në Aksione - Klasifikimi dhe matja e Pagesave të bazuara në aksione (efektive për periudhat raportuese që fillojnë më apo pas 1 janarit 2018),

SNRF 4 Ndryshimet e Kontratave të Sigurimit

Aplikimi i SNRF 9 Instrumentet Financiare me SNRF 4 Kontratat e Sigurimit është efektive për periudhat vjetore që fillojnë pas 1 janarit 2018 apo kur SNRF 9 Instrumentet Financiare aplikohet për herë të parë),

Ndryshimet e SNK 40 Pronat Investive

Transferimi i Pronave Investive është efektive për periudhat vjetore që fillojnë më apo pas 1 janarit 2018),

Ndryshimet e SNRF 1 dhe SNK 28 si rrjedhojë e përmirësimeve të SNRF-së (cikli 2014-2016)

Ndryshimet që rezultojnë nga projekti për përmirësimet vjetore të SNRF-së (SNRF 1, SNRF 12 dhe SNK 28) posaqërisht, me synimin për të sqaruar mospërputhjet dhe formulimet. Ndryshimet e SNRF 1 dhe SNK 28 do të aplikohen për periudhat që fillojnë më apo pas 1 janarit 2018),

KISNRF 22 Transaksionet në Valuta të Huaja dhe Konsideratat e Avanseve

Transaksionet në Valuta të Huaja dhe Konsideratat e Avanseve është efektive për periudhat vjetore më apo pas 1 janarit 2018.

4. MENAXHIMI I RISKUT FINANCIAR

Procesi i menaxhimit të riskut dhe funksionet e përfshira në këtë proces janë një nga përgjegjësitë kryesore të Bordit të Drejtorëve të kompanisë mëmë. Departamenti i Menaxhimit të Rrezikut, i cili vepron në kuadër të Bordit të Drejtorëve, është organizuar në Njësine e Menaxhimit të Rrezikut së Pasurive-Detyrimeve, Rrezikut Kreditor si dhe Njësise Ekonomike Kapitale, Rreziku Operacional dhe Verifikimi i Modeleve dhe Njësia e Rreziqeve të Degëve. Procesi i menaxhimit të riskut të Bankës është kryer në kuadër të politikave të riskut të cilat janë të vendosura nga Departamenti i Menaxhimit të Riskut dhe të nxjerra nga Bordi i Drejtorëve dhe standardeve të shkruara të cilat përmbajnë standardet e politikave të riskut.

Këto politika të cilat kanë hyrë në fuqi në përputhje me praktikat ndërkombëtare janë standarde të përgjithshme që përmbanjnë: organizimin dhe fushëveprimin e funksionit të menaxhimit të rrezikut, politikat e matjes së rrezikut, detyrat dhe përgjegjësitë e grupit të menaxhimit të rrezikut, procedurat për përcaktimin e limiteve të rrezikut, mënyrat për të eliminuar shkeljet e limiteve dhe miratimin, konfirmimin që duhet të jepet në një shumëllojshmëri të ngjarjeve dhe situatave. Fushëveprimi dhe përmbajtja e sistemit të menaxhimit të riskut të Bankës është dhënë nga llojet kryesore të riskut.

Banka i ekspozohet rreziqeve të mëposhtme nga përdorimi i instrumenteve financiare:

- rreziku kreditor
- rreziku i likuiditetit
- rreziku i tregut
- rreziku operacional

Ky shënim paraqet informacione rreth ekspozimit të Bankës ndaj secilit nga rreziqet më lartë, objektivat e Bankës, politikat dhe proceset për matjen dhe menaxhimin e rrezikut si dhe menaxhimin e kapitalit nga Banka.

(a) Rreziku kreditor

Rreziku kreditor është rreziku i humbjeve financiare të bankës nëse klienti apo pala tjetër e një instrument financiar nuk arrin të përmbushë detyrimet kontraktuale, dhe vjen kryesisht nga kreditë e bankës për klientët, bankat e tjera dhe investimeve.

Rreziku kreditor përcaktohet si rreziku i dështimit nga mosperformimi me kërkesat ose dështimi për të përmbushur detyrimet pjesërisht ose tërësisht nga ana e klientëve në kontratën e transaksionit me Bankën. Metodologjia dhe përgjegjësitë e menaxhimit të rrezikut kreditor, kontrollit dhe monitorimit si dhe korniza e limiteve të rrezikut kreditor janë të përcaktuara me politikën e rrezikut kreditor. Banka përcakton, mat dhe menaxhon rrezikun kreditor të të gjitha

produkteve dhe aktiviteteve. Bordi i Drejtorëve i rishikon politikat dhe strategjitë e rrezikut kreditor minimum në baza vjetore. Menaxhmenti i Lartë është përgjegjës për zbatimin e politikave të rrezikut kreditor të cilat janë të miratuara nga Bordi i Drejtorëve.

Si rezultat i kredive dhe analizave të rrezikut kreditor, të gjitha gjetjet i raportohen Bordit të Drejtorëve dhe Menaxhmentit të Lartë në baza të rregullta. Përveç transaksioneve dhe proceseve të vlerësimit të rrezikut kreditor, monitorimi i rrezikut kreditor i referohet poashtu edhe monitorimit dhe menaxhimit të kredive sipas sektorëve, sigurimit, gjeografisë, valutës, llojit të kredive si dhe vlerësimit kreditorë.

Türkiye İş Bankası A.Ş. – DEGA NË KOSOVË
PASQYRAT FINANCIARE

Shënimet e pasqyrave financiare për vitin e mbyllur me 31 dhjetor 2018
(Shumat në Euro, përveç nëse është specifikuar ndryshe)

4. MENAXHIMI I RISKUT FINANCIAR (VAZHDIM)

(a) Rreziku kreditor (vazhdim)

Në menaxhimin e rrezikut kreditor të Bankës, përveç limiteve siç kërkohet nga rregulloret ligjore, Banka përdorë edhe limitet e riskut për të ndërmarrë rrezikun maksimal të kreditor brenda grupeve të riskut ose sektorëve të përcaktuara nga Bordi i Drejtorëve.

Këto limite janë vendosur në mënyrë të tillë që pengon koncentrimin e riskut në sektorë të veçantë. Limitet e riskut të tepërt deri te kërkesat ligjore si dhe kufinj të limiteve konsiderohen si një përjashtim. Bordi i Drejtorëve ka autoritet në procesin e përjashtimit. Rezultatet e kontrollit të limiteve të rrezikut dhe vlerësimet e këtyre limiteve janë paraqitur nga Auditori i Brendshëm dhe nga Grupi i Menaxhimit të Riskut tek Menaxhmenti i Lartë dhe Bordi i Drejtorëve.

Banka përdorë sistemet e mbështetjes për vendimarrje të kreditit të cilat janë krijuar me qëllim të menaxhimit të riskut kreditor, vendimet e kreditimit, kontrollin e procesit të kreditimit dhe provizionimin për kreditë. Konsistenca e sistemeve të mbështetjes vendimarrëse të kredisë me strukturën e aktiviteteve të Bankës, madhësinë dhe kompleksitetin, shqyrtohet vazhdimisht nga sistemet e brendshme. Sistemet e mbështetjes për vendimarrje të kreditit përmbajnë vlerësimin e Komitetit të Riskut dhe aprovimin e Bordit të Drejtorëve.

Ekspozimi maksimal i kreditor

Ekspozimi maksimal ndaj rrezikut kreditor para kolateralit dhe rritjeve të tjera të kredisë më 31 dhjetor 2018 dhe 31 dhjetor 2017 është si më poshtë:

	31 dhjetor 2018	31 dhjetor 2017
Balanca në Bankën Qendrore të Kosovës (referencë shënimi 7)	14,421,855	16,179,963
Paraja në banka (referencë shënimi 7)	8,544,260	2,262,181
Kreditë dhe avanset për klientët, neto	83,809,282	79,282,319
Investimet në letra me vlerë	2,118,926	620,199
Garancionet në llogari të klientave dhe zotimet për kreditë	11,504,823	12,159,228
Ekspozimi maksimal ndaj riskut të kredisë	120,399,146	110,503,890

Kualiteti i kredive sipas klasës së pasurive financiare

31 Dhjetor 2018	As në vonesë e as të provizionuara	Në vonesë por jo të provizionuara	Në vonesë dhe të provizionuara	Total
Balanca në Bankën Qendrore të Kosovës (referencë shënimi 7)	14,421,855	-	-	14,421,855
Paraja në banka (referencë shënimi 7)	8,544,260	-	-	8,544,260
Kreditë dhe avanset për klientët, neto	75,886,836	7,135,787	786,660	83,809,282
Investimet në letra me vlerë	2,118,926	-	-	2,118,926
Garancionet në llogari të klientave dhe zotimet për kreditë	11,504,823	-	-	11,504,823
Ekspozimi maksimal ndaj riskut të kredisë	112,476,700	7,135,787	786,660	120,399,146

Türkiye İş Bankası A.Ş. – DEGA NË KOSOVË
PASQYRAT FINANCIARE

Shënimet e pasqyrave financiare për vitin e mbyllur me 31 dhjetor 2018
(Shumat në Euro, përveç nëse është specifikuar ndryshe)

4. MENAXHIMI I RISKUT FINANCIAR (VAZHDIM)

(a) Rreziku kreditor (vazhdim)

31 Dhjetor 2017	As në vonesë e as të provizionuara	Në vonesë por jo të provizionuara	Në vonesë dhe të provizionuara	Total
Balanca në Bankën Qendrore të Kosovës (referencë shënimi 7)	16,179,963	-	-	16,179,963
Paraja në banka (shënimi 7)	2,262,182	-	-	2,262,181
Kreditë dhe avanset për klientët, neto	78,468,883	225,365	588,071	79,282,319
Investimet në letra me vlerë	620,199	-	-	620,199
Garancionet në llogari të klientave dhe zotimet për kreditë	12,159,228	-	-	12,159,228
Ekspozimi maksimal ndaj riskut të kredisë	109,690,454	225,365	588,071	110,503,890

Kreditë dhe avanset për klientët janë me norma fikse dhe variable të interesit.

Humbja në vlerë e kredive dhe letrave me vlerë

Humbja e vlerës së kredive dhe letrave me vlerë bëhet për kreditë dhe letra me vlerë për të cilat Banka konstaton se ka një probabilitet që nuk do të jetë në gjendje të mbledhë të gjithë principalin dhe interesin e duhur sipas kushteve kontraktuale të kredisë / instrumentit.

Kreditë në vonesë për të cilat nuk llogaritet humbje vlere

Kreditë dhe letrat me vlerë, ku interesi kontraktual ose pagesa e principalit janë në vonesë, por Banka beson se kalkulimi i humbjes së vlerës nuk është e përshtatshme në bazë të nivelit të sigurisë / kolateralit në dispozicion dhe/ose fazës së arkëtimit të shumës së huasë.

Lejimet për humbjet në vlerë

Banka ka themeluar fond për humbjet nga rënia në vlerë që përfaqëson vlerësimin e humbjeve të ndodhura të portfolios

Kreditë dhe avanset për klientët, neto	31 dhjetor 2018	31 dhjetor 2017
As në vonesë e as të provizionuara	75,886,836	78,468,883
Në vonesë dhe të provizionuara	786,660	588,071
Në vonesë por jo të provizionuara	7,135,787	225,365
Totali	83,809,282	79,282,319

Türkiye İş Bankası A.Ş. – DEGA NË KOSOVË
PASQYRAT FINANCIARE

Shënimet e pasqyrave financiare për vitin e mbyllur me 31 dhjetor 2018
(Shumat në Euro, përveç nëse është specifikuar ndryshe)

4. MENAXHIMI I RISKUT FINANCIAR (VAZHDIM)

(a) Rreziku kreditor (vazhdim)

Analiza e ekspozimit të rrezikut kreditor sipas ditëve në vonesë është si më poshtë:

Kategoria (vjetërsia)	31 dhjetor 2018	31 dhjetor 2017
Standarde (0 ditë në vonesë)	75,809,434	78,749,333
Standarde (0-30 ditë në vonesë)	7,981,738	1,519
Vrojtuese (31-60 ditë në vonesë)	209,001	254,584
Nën Standard (61-90 ditë në vonesë)	746,908	770,265
Të dyshimta (91-180 ditë në vonesë)	25,178	45,312
Humbje (mbi 180 ditë në vonesë)	732,140	2,304,066
Interesi akrual	438,454	240,313
Minus: Tarifa e shtyrë e disbursimit	(93,727)	(133,510)
Totali i kredive	85,849,125	82,231,882
Minus: Provizionin për humbjet nga kreditë	(2,039,843)	(2,949,563)
Totali i kredive dhe avanseve për klientët, neto	83,809,282	79,282,319

Më poshtë është një analizë e kolateralit të marrë si mbulesë në lidhje me kreditë dhe paradhëniet për klientët:

Kreditë dhe avanset për klientët	Ekspozimi maksimal ndaj riskut kreditor	Patundshmëri	Total kolaterali	Kolateral i tepërt	Ekspozimi Neto
31 dhjetor 2018	83,809,282	307,439,429	77,809,282	217,630,147	6,000,000
31 dhjetor 2017	79,282,319	208,791,001	73,282,319	123,508,682	6,000,000

Banka nuk është e lejuar që të shesë a po të lë peng prapë në kontrata kredie në mungesë të mospagesës nga pronari i kolateralit.

Ekspozimi neto përbëhet nga një kredi për një klient të grupit të miratuar nga qendra, për të cilat kolaterali nuk mbahet në nivel lokal, por në nivelin mëmë.

Türkiye İş Bankası A.Ş. – DEGA NË KOSOVË
PASQYRAT FINANCIARE

Shënimet e pasqyrave financiare për vitin e mbyllur me 31 dhjetor 2018
(Shumat në Euro, përveç nëse është specifikuar ndryshe)

4. MENAXHIMI I RISKUT FINANCIAR (VAZHDIM)

(b) Koncentrimi

Banka ka një strategji kreditimi që përcakton llojet e investimeve (koncentrimet) duke u bazuar kryesisht në segmentet ekonomike siç janë industria, tregtia, ndërtimi, etj. Pasiqë Republika e Kosovës është e vogël, koncentrimi gjeografik brenda Kosovës nuk është i rëndësishëm; kjo strategji rishikohet dhe azhurnohet në baza vjetore nga bordi i menaxhmentit apo banka.

Tabela e mëposhtme zbërthen ekspozimin kryesorë të bankës në vlerat e tyre neto, të kategorizuar në bazë të sektorit të industrisë së palëve.

Me 31 dhjetor 2018 dhe 2017, analiza e kredive për konsumatorë dhe bankave në bazë të sektorit të industrisë ishte si mëposhtë:

	31 dhjetor 2018	31 dhjetor 2017
Tregtia me shumicë dhe pakicë	55,404,066	49,926,751
Sherbime te ofrimit te energjise elektrike, gazit dhe klimes	12,290,036	12,570,000
Ndërtimtari	3,793,366	9,090,686
Prodhimi	9,097,834	5,340,869
Shërbimet e ushqimit dhe akomodimit	1,210,173	1,372,617
Shërbimet e menaxhimit të ujit, kanalizimit dhe mbeturinave	736,813	1,075,947
Individuale	850,756	1,063,095
Minierat dhe guroret	455,160	750,938
Shërbime të tjera	645,506	528,263
Transporti dhe Magazinimi	530,594	248,117
Shërbimet administrative dhe mbështetëse	4,853	78,880
Aktivitetet profesionale, shkencore dhe teknike	478,675	39,539
Informacionit dhe komunikimit	6,564	39,377
Interesi akrual	438,454	240,313
Tarifa e shtyrë e disbursimit	(93,727)	(133,510)
Totali kredive dhe avanseve për klientët	85,849,123	82,231,882
Minus: Provizionin për humbjet nga kreditë	(2,039,843)	(2,949,563)
Kreditë neto	83,809,280	79,282,319

Top 10 ekspozimet e bankës përbëjnë një total prej 62,282 mijë Euro apo 74% të portfolios totale (2017: Euro 58,882 mijë, 74%). Ekspozimet individuale te klientëve variojnë prej 18.5 milion Euro deri 1.9 milion Euro (2017: 14.5 milion Eur and 1.9 milion Euro).

Türkiye İş Bankası A.Ş. – DEGA NË KOSOVË
PASQYRAT FINANCIARE

Shënimet e pasqyrave financiare për vitin e mbyllur me 31 dhjetor 2018
(Shumat në Euro, përveç nëse është specifikuar ndryshe)

4. MENAXHIMI I RISKUT FINANCIAR (VAZHDIM)

(c) Rreziku i likuiditetit

Rreziku i likuiditetit është rreziku që Banka do të hasë vështirësi në përmbushjen e obligimeve të lidhura me detyrimet financiare që lidhen me dhënien e mjeteve monetare ose ndonjë pasurie tjetër financiare.

Rreziku i likuiditetit mund të ndodhë si rezultat i financimit të pasurive afatgjata me burime afatshkurtëra. Me kujdes mbahet konsistenca ndërmjet maturiteteve të pasurive dhe detyrimeve; strategjitë përdoren për të marrë fonde afatgjata.

Bazuar në parashikimet e rrjedhës së parasë, çmimet janë të diferencuara për maturime të ndryshme dhe si rrjedhojë janë marrë masat për të përmbushur kërkesat e likuiditetit; për më tepër vlerësohet likuiditeti që mund të jetë i nevojshëm për rrethana të jashtëzakonshme dhe përcaktohen burimet alternative të likuiditetit për shfrytëzime të mundshme. Qëllimi i Menaxhimit të Rrezikut të Likuiditetit është të sigurojë sa më shumë që është e mundshme, që vazhdimisht do të ketë likuiditet të mjaftueshëm për të plotësuar detyrimet me kohë, në kushte normale dhe të pafavorshme, pa pësuar humbje të papranueshme apo të rrezikojë dëmtimin e reputacionit të Bankës. Menaxhimi i riskut të likuiditetit trajtohet në bashkëpunim dhe nën mbikëqyrjen e Departamentit të Grupit të Thesarit në Zyrën Qendrore.

Më 31 dhjetor 2018, pasuritë, detyrimet dhe kapitali aksionar i Bankës kanë maturitet të mbetur si më poshtë:

31 dhjetor 2018	Deri në 1 muaj	1-3 muaj	3-12 muaj	1-5 vite	Mbi 5 vite	E pa specifikuar	Totali
Pasuritë							
Paraja dhe balanca me Bankën Qendrore	18,197,928	-	-	-	-	5,003,000	23,200,928
Plasmanet me banka	6,000,000	-	-	-	-	-	6,000,000
Investime në letra me vlerë	-	-	1,998,088	120,838	-	-	2,118,925
Kreditë dhe avanset për klientët	13,061,888	9,098,220	29,819,424	26,873,882	4,955,868	-	83,809,283
Totali i pasurive	37,259,816	9,098,220	31,817,511	26,994,720	4,955,868	5,003,000	115,129,136
Detyrimet							
Depozitat nga klientët	11,922,203	4,349,770	26,566,627	14,969,691	214,000	-	58,022,291
Huatë afatshkurtëra	13,006,432	-	-	-	-	-	13,006,432
Detyrime ndaj kompanisë mëmë	3,240,074	17,189,203	13,292,662	713,191	-	-	34,435,131
Detyrime tjera	-	-	-	-	-	-	-
Totali i detyrimeve dhe kapitalit aksionar	28,168,710	21,538,973	39,859,290	15,682,882	214,000	-	105,463,853
Pozicioni neto	9,091,106	(12,440,752)	(8,041,778)	11,311,838	4,741,868	5,003,000	9,665,282
Pozicioni kumulativ neto	9,091,106	(3,349,646)	(11,391,424)	(79,586)	4,662,282	9,665,282	-

Türkiye İş Bankası A.Ş. – DEGA NË KOSOVË
PASQYRAT FINANCIARE

Shënimet e pasqyrave financiare për vitin e mbyllur me 31 dhjetor 2018
(Shumat në Euro, përveç nëse është specifikuar ndryshe)

4. MENAXHIMI I RISKUT FINANCIAR (VAZHDIM)

(c) Rreziku i likuiditetit (vazhdim)

Më 31 dhjetor 2017, pasuritë dhe detyrimet financiare të Bankës kanë maturitet të mbetur si më poshtë:

31 dhjetor 2017	Deri në 1 muaj	1-3 muaj	3-12 muaj	1-5 vite	Mbi 5 vite	E pa specifikuar	Totali
Pasuritë							
Paraja dhe balanca me Bankën Qendrore	11,442,144	-	-	-	-	7,000,000	18,442,144
Investime në letra me vlerë	-	-	499,963	120,236	-	-	620,199
Kreditë dhe avanset për klientët	6,456,247	7,614,074	30,344,848	28,981,513	5,885,637	-	79,282,319
Totali i pasurive	17,898,391	7,614,074	30,844,811	29,101,749	5,885,637	7,000,000	98,344,662
Detyrimet							
Depozitat nga klientët	8,258,072	2,311,185	23,350,391	8,889,299	-	-	42,808,947
Huatë afatshkurtëra	5,174,265	-	351,337	-	-	-	5,525,602
Detyrime ndaj kompanisë mëmë	4,250,761	14,780,151	21,683,745	1,472,286	-	-	42,186,943
Detyrime të tjera	21,168	54,725	-	-	-	-	75,893
Totali i detyrimeve dhe kapitalit aksionar	17,704,266	17,146,062	45,385,473	10,361,585	-	-	90,597,385
Pozicioni neto	194,125	(9,531,987)	(14,540,662)	18,740,164	5,885,637	7,000,000	7,747,277
Pozicioni kumulativ neto	194,125	(9,337,862)	(23,878,524)	(5,138,361)	747,277	7,747,277	-

Türkiye İş Bankası A.Ş. – DEGA NË KOSOVË
PASQYRAT FINANCIARE

Shënimet e pasqyrave financiare për vitin e mbyllur me 31 dhjetor 2018
(Shumat në Euro, përveç nëse është specifikuar ndryshe)

4. MENAXHIMI I RISKUT FINANCIAR (VAZHDIM)

(d) Rreziku i tregut

i. Rreziku i valutave të huaja

Rreziku i valutave të huaja është rreziku që vlera e instrumenteve financiare ndryshon për shkak të ndryshimeve në kurset e këmbimit të huaj. Banka e menaxhon këtë rrezik duke vendosur dhe monitoruar limite mbi pozicionet e hapura dhe gjithashtu duke siguruar që këto pozicione të mbeten në përputhje me udhëzimet e Bankës Qendrore të Republikës së Kosovës dhe limiteve të brendshme operative të bankës. Banka ka procedura për kontrollin e pavarur të pozicioneve të hapura valuto. Zyra Qendrore menaxhon pozicionet në valutë të huaja dhe mirëmban pozicionet e monedhës së Bankës në mënyrë të vazhdueshme. Valutat e huaja me të cilat punon Banka janë kryesisht Dollari i SHBA-së (USD), Lira e Turqisë (TRY), Franga e Zvicrës (CHF) dhe Funta e Britanisë së Madhe (GBP). Megjithatë, këto transaksione janë të kufizuara dhe pasuritë dhe detyrimet e shprehura në valutë të huaj janë të parëndësishme në datën e pozicionit financiar. Si rezultat, banka nuk është e ndjeshme ndaj ndryshimeve në normat e monedhës së huaj. Normat e këmbimit të përdorura për konvertimn e valutave të huaja me 31 dhjetor 2018 dhe 2017 janë si vijon:

Në krahasim me Euro	31 dhjetor 2018	31 dhjetor 2017
1 USD	0.8733	0.8338
1 TRY	0.1650	0.2200
1 GBP	1.1271	1.1179
1 CHF	0.8873	0.8546

Tabela e mëposhtme paraqet shumën ekuivalente të pasurive, detyrimeve dhe kapitalit aksionar sipas monedhave më 31 dhjetor 2018 të ekuivalentuar në EURO:

2018	EUR	TRY	USD	GBP	CHF	Totali
Pasuritë						
Paraja dhe balanca me BQK	22,712,254	22,219	359,918	73,988	32,548	23,200,928
Plasmanet me banka	6,000,000	-	-	-	-	6,000,000
Investime në letra me vlerë	2,118,926	-	-	-	-	2,118,926
Kreditë dhe avanset për klientët	83,698,126	-	111,156	-	-	83,809,282
Totali i pasurive	114,529,305	22,219	471,074	73,988	32,548	115,129,135
Detyrimet						
Depozitat nga klientët	57,257,652	-	474,917	256,749	32,973	58,022,291
Huatë afatshkurtëra	13,006,432	-	-	-	-	13,006,432
Detyrime ndaj kompanisë mëmë	34,378,049	-	57,081	-	-	34,435,130
Detyrime të tjera	171,135	-	-	-	-	171,135
Totali i detyrimeve dhe kapitalit aksionar	104,813,268	-	531,999	256,749	32,973	105,634,988
Pozicioni neto	9,716,038	22,219	(60,925)	(182,760)	(425)	9,494,147
Pozicioni kumulativ neto	9,716,038	9,738,257	9,677,332	9,494,572	9,494,147	-

Türkiye İş Bankası A.Ş. – DEGA NË KOSOVË
PASQYRAT FINANCIARE

Shënimet e pasqyrave financiare për vitin e mbyllur me 31 dhjetor 2018
(Shumat në Euro, përveç nëse është specifikuar ndryshe)

4. MENAXHIMI I RISKUT FINANCIAR (VAZHDIM)

(d) Rreziku i tregut (vazhdim)

i. Rreziku i valutave të huaja (vazhdim)

Tabela e mëposhtme paraqet shumën ekuivalente të pasurive, detyrimeve dhe kapitalit aksionar sipas monedhave më 31 dhjetor 2017 të ekuivalentuar në EURO:

2017	EUR	TRY	USD	GBP	CHF	Totali
Pasuritë						
Paraja dhe balanca me BQK	18,278,422	93,316	2,259	41,674	26,473	18,442,144
Investime në letra me vlerë	620,199	-	-	-	-	620,199
Kreditë dhe avanset për klientët	79,182,930	-	99,390	-	-	79,282,319
Totali i pasurive	98,081,550	93,316	101,649	41,674	26,473	98,344,662
Detyrimet						
Depozitat nga klientët	41,861,400	-	684,904	172,100	90,543	42,808,947
Huatë afatshkurtëra	5,525,602	-	-	-	-	5,525,602
Detyrime ndaj kompanisë mëmë	41,973,995	-	133,317	79,632	-	42,186,943
Detyrime të tjera	75,893	-	-	-	-	75,893
Totali i detyrimeve dhe kapitalit aksionar	89,436,889	-	818,221	251,732	90,543	90,597,385
Pozicioni neto	8,664,661	93,316	(716,572)	(210,058)	(64,070)	7,747,277
Pozicioni kumulativ neto	8,644,661	8,737,977	8,021,405	7,811,347	7,747,277	-

Türkiye İş Bankası A.Ş. – DEGA NË KOSOVË
PASQYRAT FINANCIARE

Shënimet e pasqyrave financiare për vitin e mbyllur me 31 dhjetor 2018
(Shumat në Euro, përveç nëse është specifikuar ndryshe)

4. MENAXHIMI I RISKUT FINANCIAR (VAZHDIM)

(d) Rreziku i tregut (vazhdim)

ii. Rreziku i normës së interesit

Rreziku i normës së interesit është rreziku që vlera e një instrumenti financiar të luhetet për shkak të ndryshimeve në normat e interesit të tregut dhe rrezikun që maturitetet e pasurive me interes ndryshojnë nga maturimet e detyrimeve me interes që përdoren për të financuar ato pasuri (rivlerësimi rrezikut). Kohëzgjatja për të cilën norma e interesit është e fiksuar në një instrument financiar tregon se në çfarë mase është i ekspozuar ndaj rrezikut të normës së interesit. Pasuritë dhe depozitat me afat të klientëve të bankës kanë norma fikse dhe të ndryshueshme të interesit, ndërsa huamarrjet janë me norma të ndryshueshme të interesit. Politika e menaxhimit të rrezikut të normës së interesit të bankës përcakton metodën e identifikimit, matjes, ndjekjes dhe kontrollit të rrezikut në rast të modifikimit të normës së interesit. Banka është e ekspozuar ndaj rreziqeve të ndryshme që lidhen me efektet e luhatjeve të normave të interesit të tregut në pozicionin e saj financiar dhe flukset e mjeteve monetare. Tabelat e mëposhtme përmbledhin ekspozimin e Bankës ndaj rreziqeve të normës së interesit.

2018	Deri në 1 muaj	1-3 muaj	3-12 muaj	1-5 vite	Mbi 5 vite	Pa interes	Totali
Pasuritë							
Paraja dhe balanca me Bankën Qendrore	-					23,200,928	23,200,928
Plasmanet me banka	6,000,000						6,000,000
Investime në letra me vlerë	-		1,998,088	120,838			2,118,925
Kreditë dhe avanset për klientët me normë fikse	12,888,514	8,916,535	29,035,729	26,244,738	4,955,868		82,041,383
Kreditë dhe avanset për klientët me normë të ndryshueshme	173,374	181,686	783,695	629,145			1,767,899
Totali i pasurive	19,061,888	9,098,220	31,817,511	26,994,720	4,955,868	23,200,928	115,129,136
Detyrimet							
Depozitat nga klientët	1,251,928	4,318,770	28,469,060	13,242,564	214,000	10,525,969	58,022,291
Huatë afatshkurtëra	13,006,432						13,006,432
Detyrime ndaj kompanisë mëmë me normë fikse	2,548,511	17,000,000	12,400,369	60,937		532,176	32,541,993
Detyrime ndaj kompanisë mëmë me normë të ndryshueshme	159,387	189,203	892,294	652,253			1,893,137
Totali i detyrimeve dhe kapitalit aksionar	16,966,259	21,507,973	41,761,722	13,955,755	214,000	11,058,145	105,463,853
Pozicioni neto me 31 dhjetor 2018	2,095,629	(12,409,752)	(9,944,211)	13,038,965	4,741,868	12,142,783	9,665,282
Pozicioni kumulativ neto	2,095,629	(10,314,123)	(20,258,334)	(7,219,369)	(2,477,501)	9,665,282	

Türkiye İş Bankası A.Ş. – DEGA NË KOSOVË
PASQYRAT FINANCIARE

Shënimet e pasqyrave financiare për vitin e mbyllur me 31 dhjetor 2018
(Shumat në Euro, përveç nëse është specifikuar ndryshe)

4. MENAXHIMI I RISKUT FINANCIAR (VAZHDIM)

(d) Rreziku i tregut (vazhdim)

iii. Rreziku i normës së interesit (vazhdim)

2017	Deri në 1 muaj	1-3 muaj	3-12 muaj	1-5 vite	Mbi 5 vite	Pa interes	Totali
Pasuritë							
Paraja dhe balanca me Bankën Qendrore	-	-	-	-	-	18,442,145	18,442,145
Investime në letra me vlerë	-	-	499,962	120,236	-	-	620,198
Kreditë dhe avanset për klientët me normë fikse	6,233,509	7,090,961	28,677,285	28,981,530	5,885,640	-	76,868,925
Kreditë dhe avanset për klientët me normë të ndryshueshme	222,698	523,117	1,667,580	-	-	-	2,413,395
Totali i pasurive	6,456,206	7,614,078	30,844,827	29,101,766	5,885,640	18,442,145	98,344,662
Detyrimet							
Depozitat nga klientët	3,560,504	2,311,185	23,350,391	8,889,299	-	4,697,568	42,808,947
Huatë afatshkurtëra	5,174,265	-	351,337	-	-	-	5,525,602
Detyrime ndaj kompanisë mëmë me normë fikse	1,931,200	14,506,234	20,876,751	300,000	-	2,159,364	39,773,548
Detyrime ndaj kompanisë mëmë me normë të ndryshueshme	160,198	273,917	806,994	1,172,286	-	-	2,413,395
Detyrime tjera	-	-	-	-	-	75,893	75,893
Totali i detyrimeve dhe kapitalit aksionar	10,826,165	17,091,335	45,385,473	10,361,586	-	6,932,826	90,597,385
Pozicioni neto me 31 dhjetor 2017	(4,369,959)	(9,477,257)	(14,540,646)	18,740,180	5,885,640	11,509,319	7,747,277
Pozicioni kumulativ neto	(4,369,959)	(13,847,216)	(28,387,862)	(9,647,682)	(3,762,042)	7,747,277	-

Türkiye İş Bankası A.Ş. – DEGA NË KOSOVË
PASQYRAT FINANCIARE

Shënimet e pasqyrave financiare për vitin e mbyllur me 31 dhjetor 2018
(Shumat në Euro, përveç nëse është specifikuar ndryshe)

4. MENAXHIMI I RISKUT FINANCIAR (VAZHDIM)

(d) Rreziku i tregut (vazhdim)

ii. Rreziku i normës së interesit (vazhdim)

Kthimet mesatare efektive të kategorive të rëndësishme të pasurive dhe detyrimeve financiare të Bankës më 31 dhjetor 2018 dhe 31 dhjetor 2017 janë si vijon:

	2018		2017	
Pasuritë	USD	EUR	USD	EUR
Paraja dhe balanca me Bankë				
Qendrore	N/a		N/a	-
Kreditë dhe avanset për klientët	5.65%	6.08%	5.59%	6.26%
Investimet në letra me vlerë (deri në maturim)	N/a	0.61%	N/a	1.72%
Detyrimet				
Depozitat nga klientët	1.86%	2.27%	1.92%	1.73%
Huatë afatshkurtëra	N/a	0.91%	N/a	1.76%
Detyrimet ndaj kompanisë mëmë	N/a	3.74%	3.42%	3.21%

Një analizë e ndjeshmërisë së Bankës ndaj një rritjeje ose rënie të normave të interesit të tregut (duke supozuar që nuk ka lëvizje asimetrike të lëvizjeve të kthimit si dhe një gjendje konstante e pozitës financiare) është si më poshtë:

	2018		2017	
	Rritje 1%	Rënie 1%	Rritje 1%	Rënie 1%
Efekti i fitimit (humbjes) së parashikuar	96,653	(96,653)	77,472	(77,472)

(e) Rreziku operacional

Risku operacional është rreziku i humbjeve direkte apo indirekte si rezultat i një sërë shkaqesh të lidhura me proceset, personelin, teknologjinë dhe infrastrukturën e Bankës, por edhe me faktorë të jashtëm përveç rrezikut kreditorë, tregut dhe likuiditetit, të tilla si ato që dalin nga kërkesat ligjore dhe rregullatore dhe standardet e përgjithshme të pranura të sjelljes korporative. Rreziku operacional rrjedh nga të gjitha operacionet e Bankave. Objektivi i Bankës është të menaxhojë riskun operacional si dhe të balancojë shmangien e humbjeve financiare dhe dëmtimeve të reputacionit të Bankës përmes kostove efektive dhe inovacionit. Zbatimi i kontroleve për të adresuar rrezikun operacional mbështetet nga standarde të përgjithshme për menaxhimin e rrezikut operacional dhe të kryer në bashkëpunim me Zyrën Qendrore. Të gjitha rreziqet përveç rreziqeve financiare konsiderohen brenda fushëveprimit të rrezikut operacional. Studimet përbëhen dhe janë formuar të ndodhin për, identifikimin, përkufizimin, matjen, analizën, monitorimin e rrezikut operacional, duke siguruar dhe raportuar kontrollin e nevojshëm në lidhje me monitorimin e progresit të vendit tonë dhe të botës, zhvillimin e teknikave dhe metodave, raportimin e nevojshëm ligjor, si dhe njoftimin dhe kryerjen e transaksioneve që vijnë. Studime për këtë temë janë kryer nga Departamenti i Menaxhimit të Rrezikut. Metodot cilësore dhe sasiore janë përdorur në kombinim për matjen dhe vlerësimin e rreziqeve operationale. Në këtë proces, informacioni i përdorur është marrë nga metodat "Analiza Ndikim-Probabilitet", "Analiza për të Dhënat e Ndodhive që Mungojnë", "Treguesit e Rrezikut". Metodot e përshkruara nga rregullat ligjore aplikohen si minimum në përcaktimin e nivelit të kërkesës së kapitalit për rrezikun operacional.

Të gjitha rreziqet janë vlerësuar në kontekstin e rrezikut operacional, ndodhive me humbje dhe treguesve të rrezikut, të njëjta si rreziqet operationale që kanë ndodhur në Bankë dhe të cilat monitorohen në baza të rregullta nga ana e Departamentit të Menaxhimit të Riskut dhe raportohen në mënyrë periodike tek Komiteti i Rrezikut dhe tek Bordi i Drejtoreve.

Türkiye İş Bankası A.Ş. – DEGA NË KOSOVË
PASQYRAT FINANCIARE

Shënimet e pasqyrave financiare për vitin e mbyllur me 31 dhjetor 2018
(Shumat në Euro, përveç nëse është specifikuar ndryshe)

4. MENAXHIMI I RISKUT FINANCIAR (VAZHDIM)

(f) Menaxhimi i kapitalit

Politika e Bankës është që të mbajë një bazë të fortë kapitali në mënyrë që të mbajë investitorët, kreditorët dhe besimin e tregut dhe të mbështesë zhvillimin e mëtutjeshëm të biznesit. Ndikimi i nivelit të kapitalit në kthimin aksionar dihet dhe Banka njeh nevojën për të mbajtur një ekuilibër midis kthimeve të larta dhe mundësis që treguesit të jenë në nivele të pranueshme dhe avantazhet për sigurinë e ofruara nga një pozicion i fortë i kapitalit.

Kapitali Regullator

Banka menaxhon kapitalin e saj për të siguruar se do të mund të vazhdojë operimin duke rritur në të njëjtën kohë edhe kthimet ndaj aksionarëve përmes optimizimit të detyrimeve dhe ekuitetit. Strategjia a përgjithshme e Bankës mbetet e njëjtë nga viti i kaluar. Në përputhje me rregullativat e Bankës Qendrore të Kosovës, Banka duhet të mbajë një depozitë ekuivalente të kapitalit prej jo më pak se 7,000,000 Euro. Banka e monitoron adekuatshmërinë e përdorimit të kapitalit të saj, si dhe përveç masave tjera, rregullat dhe proporcionet e vendosura nga Banka Qendrore e Kosovës ("BQK"). Banka ka plotësuar kërkesat rregullatore më 31 Dhjetor 2018 dhe 2017.

5. NDRYSHIMET E DETYRIMEVE SI REZULTAT I AKTIVITETEVE FINANCUESE

	1 janar 2018	Rjedhat e parasë	Akrualet e interesit	Njohja e dividentave	31 dhjetor 2018
Detyrimet ndaj kompanisë mëmë	42,186,943	(7,948,392)	196,579	-	34,435,130
Huatë afatshkurtëra	5,525,602	7,500,000	(19,170)	-	13,006,432
Totali i detyrimeve nga aktivitetet financuese	47,712,545	(448,392)	177,408	-	47,441,562

6. PËRDORIMI I VLERËSIMEVE DHE GJYKIMEVE

(a) Humbjet

Përcaktimi nëse kreditë për klientët janë provizionuar në baza individuale ose jo kërkon vlerësimin e vlerës së tanishme të flukseve monetare të pritshme nga kreditë për klientët duke përfshirë shumat e rikuperueshme nga garancionet. Rezultatet aktuale mund të ndryshojnë ndjeshëm. Supozimet kryesore të përdorura në vlerësimin e aftësisë së klientit për të paguar kredinë bazohen në pozicionet financiare, profitabilitetin, tregun dhe vlerën e kolateralit. Në mënyrë të ngjashme, merren parasysh rrethanat që mbizotërojnë në rajonin e klientit, siç janë efikasiteti i gjykatës etj.

Dallimet kryesore në mes të metodologjisë së BQK-së dhe SNRF-së për llogaritjen e Provizionit është se metodologjia e BQK-së bazohet kryesisht në ditët në vonesë, dhe nuk merr parasysh rrjedhjen e pritshme të parasë nga ripagimet e huasë dhe ekzekutimin e kolateralit. Si rrjedhojë, supozimet e përdorura në përcaktimin e provizioneve kërkojnë më pak gjykim të menaxhmentit.

Vlerësimi se sa një investim në obligacione qeveritare (sovereign debt) ka humbje të vlerës është kompleks. Për të bërë një vlerësim të tillë, Banka konsideron vlerësimin e tregut mbi vlefshmërinë e kredisë siç reflektohet në të ardhurat nga obligacionet, vlerësimin e vlefshmërisë së kredisë nga agjencionet e klasifikimit, aftësinë e vendit për të pasur qasje në tregjet e kapitalit për lëshim të borxhit të ri, probabiliteti i ristrukturimit të borxhit që rezulton me humbje për poseduesin nëpërmjet faljes vullentare apo të detyrueshme të borxhit si dhe mekanizmat mbështetës ndërkombëtarë në vend për të ofruar mbështetjen e nevojshme si “huadhënës të fundit” për atë vend si dhe qëllimin e reflektuar në qëndrime publike, sa i përket vullnetit të qeverive dhe agjencive për të përdorur ata mekanizma. Kjo përfshin një vlerësim të thellë të këtyre mekanizmave dhe, pavarësisht qëllimit politik, se a ka kapacitet për të përmbushur kriteret e kërkuara.

(b) Vlera e drejtë e instrumentave financiare

Banka mat vlerën e drejtë duke përdorur hierarkinë e mëposhtme të vlerës së drejtë, e cila reflekton rëndësinë e të dhënave të përdorura në kryerjen e matjeve.

Niveli 1: inputet të cilat janë çmimet e koutuara të tregut (të parregulluara) në tregje aktive për instrumente identike.

Niveli 2: inputet tjera përveç çmimeve të kuotuara të përfshira në Nivelin 1 që janë të dukshme në mënyrë të drejtpërdrejtë (çmimet) ose të tërthortë (rrjedhin nga çmimet). Kjo kategori përfshinë instrumente të vlerësuar duke përdorur: çmimet e kuotuara në tregjet aktive për instrumente të ngjashme; çmimet e kuotuara për instrumenta identik

ose të ngjashme në tregje që konsiderohen më pak se aktivë; ose teknika tjera të vlerësimit ku të gjithë inputet e rëndësishme janë të vëzhgueshme nga të dhënat e tregut në mënyrë direkte ose indirekte.

Niveli 3: inputet që janë jo të vëzhgueshme. Kjo kategori përfshinë të gjithë instrumentet për të cilat metoda e vlerësimit përfshinë inpute të pabazuara në të dhëna të vëzhgueshme dhe të dhënat jo të vëzhgueshme kanë një efekt të rëndësishëm në vlerësimin e instrumentit. Kjo kategori përfshinë instrumente që janë vlerësuar në bazë të çmimeve të kuotuara për instrumente të ngjashme për të cilat nevojiten rregullime dhe vlerësime të rëndësishme jo të vëzhgueshme ose supozime për të reflektuar ndryshimin midis instrumenteve.

Teknikat e vlerësimit përfshijnë vlerën aktuale neto dhe modelet e diskontuara të rrjedhave të parave, krahasimin me instrumente të ngjashme për të cilat ekzistojnë çmime tregu të mbikëqyrur, dhe metoda tjera të vlerësimit. Supozimet dhe inputet e përdorura në metodat e vlerësimit përfshijnë normat model të interesit (benchmark) dhe pa rrezik, përhapjet e kreditit dhe primeve tjera të përdorura në llogaritjen e normave të diskontuara, çmimet e bonove dhe të kapitalit, normat e këmbimit në valutë të huaj, kapitali dhe çmimet e indeksit të kapitalit si dhe luhatjet e pritshme dhe korrelacionet e çmimeve. Objektivi i teknikave të vlerësimit është të arrijë në një matje të vlerës së drejtë e cila reflekton çmimin që do të marrë për të shitur pasurinë ose paguar për transferimin e detyrimit në një transaksion të rregullt në mes të pjesëmarrësve të tregut në datën e matjes.

Türkiye İş Bankası A.Ş. – DEGA NË KOSOVË
PASQYRAT FINANCIARE

Shënimet e pasqyrave financiare për vitin e mbyllur me 31 dhjetor 2018
(Shumat në Euro, përveç nëse është specifikuar ndryshe)

6. PËRDORIMI I VLERËSIMEVE DHE GJYKIMEVE (VAZHDIM)

(b) Vlera e drejtë e instrumentave financiare (vazhdim)

Paraja dhe ekuivalentët e parasë dhe rezervat e detyrueshme

Meqë këto balansa janë afatshkurtëra dhe me norma të lëvizshme, vlera e tyre e drejtë konsiderohet të jetë e barabartë me vlerën kontabël.

Investimet në letra me vlerë

Bonot e thesarit parashihet të kenë vlerë të drejtë përafërsisht të barabartë me vlerën e tyre kontabël, për shkak të natyrës afatshkurtër dhe normave të kthimit përpos një obligacioni me maturim deri në vitin 2020 (shënimi 8), që u përafrohen normave të tregut.

Detyrime ndaj kompanisë mëmë dhe huatë afatshkurtëra

Huatë afatshkurtëra ndaj kompanisë mëmë (Zyra Qendrore) parashikohet të kenë vlera të drejta përafërsisht të barabarta me vlerat e tyre kontabël për shkak të natyrës afatshkurtër.

	2018		2017	
	Vlera kontabël	Vlera e drejtë Niveli 2	Vlera kontabël	Vlera e drejtë Niveli 2
Kreditë dhe avanset për klientët	83,809,282	83,920,753	79,282,319	79,551,117
Depozitat nga klientët	47,457,628	47,256,178	37,823,753	37,982,494

Vlera e drejtë është kalkuluar për kreditë dhe avanset për klientët dhe depozitat nga klientët. Vlera e drejtë është kalkuluar si vlera e tanishme e kredive dhe avanseve për klientët dhe depozitat nga klientët duke marrë për bazë si faktor diskontues vlerën e hapur të tregut për normat e interesit për kredi dhe depozita të cilat janë të aplikueshme në sektor.

Portfolio e kredive dhe avanseve për klientët është homogjenizuar bazuar në maturitetin fillestar, maturitetin e mbetur, llojin e kredisë dhe industrinë.

Portfolio e depozitave nga klientët është homogjenizuar bazuar në shumën, maturitetin fillestar dhe industrinë. Vlera e hapur e tregut së normave të interesit është marrë nga seritë kohore të të dhënave të publikuara nga BQK të cilat paraqesin karakteristikat e portfolios së kredive dhe avanseve për klientët dhe depozitat për klientët të Is Bankës.

Türkiye İş Bankası A.Ş. – DEGA NË KOSOVË
PASQYRAT FINANCIARE

Shënimet e pasqyrave financiare për vitin e mbyllur me 31 dhjetor 2018
(Shumat në Euro, përveç nëse është specifikuar ndryshe)

7. PARAJA DHE BALANCA ME BANKËN QENDRORE TË KOSOVËS

	31 dhjetor 2018	31 dhjetor 2017
Paraja në dorë		
Paraja në dorë	234,812	564,676
Paraja në banka		
Llogaria rrjedhëse në Bankën për Biznes	1,503,989	1,060,456
Llogaria rrjedhëse në Raiffeisen Bank në Kosovë	207,909	200,970
Llogaria rrjedhëse në IS Bank AG	5,670,744	880,966
Llogaria rrjedhëse në BKT	1,111,909	-
Llogaria Nostro me kompaninë mëmë	49,710	119,789
Paraja dhe ekuivalentët e parasë	8,779,073	2,826,857
 Bilancat e kushtëzuara me Bankën Qendrore:		
Bilanci me Bankën Qendrore	9,418,855	9,179,963
Bilanci i kufizuar me Bankën Qendrore	5,003,000	7,000,000
Totali	23,200, 928	19,006,820

Në përputhje me rregullat e BQK-së, Banka duhet të plotësojë kërkesën për likuiditetin mesatar minimal. Balanca në Bankën Qendrore të Kosovës përfshin balancën e rezervës të likuiditetit prej Euro 5,683 mijë Euro (31 Dhjetor 2017: Euro 5,877 mijë Euro). Kërkesa për likuiditet kalkulohet në baza javore me 10% të bazës së depozitave, e definuar si mesatarja totale e depozitave si detyrime kundrejt publikut jo bankarë në Euro dhe valuta të tjera, përgjatë ditëve biznesore të periudhës së mirëmbajtjes. Pasuritë me të cilat Banka mund të plotësojë kërkesat për likuiditet janë depozitat në Euro me BQK-në dhe 50% parasë së gatshme ekuivalent të Euro -së të shprehura në valuta lehtësisht të konvertueshme. Depozitat me BQK-në nuk duhet të jenë më pak se 5% e depozitës bazë të aplikueshme. Saldot me BQK-në më 31 dhjetor 2018 dhe 2017 paraqesin kryesisht shumën e vendosur me Bankën Qendrore të Kosovës si depozitë ekuivalente e kapitalit (shifri shënimin 4(f)). Investimet në letra me vlerë (shifri shënimin 8) janë përdorur gjithashtu si depozita ekuivalente të kapitalit të kërkuara për degën e një banke të huaj.

Türkiye İş Bankası A.Ş. – DEGA NË KOSOVË
PASQYRAT FINANCIARE

Shënimet e pasqyrave financiare për vitin e mbyllur me 31 dhjetor 2018
(Shumat në Euro, përveç nëse është specifikuar ndryshe)

8. INVESTIMET NË LETRA ME VLERË

Investimet në letra me vlerë më 31 dhjetor 2018 dhe 31 dhjetor 2017 përbëhen si më poshtë:

	31 dhjetor 2018	31 dhjetor 2017
Vlera nominale e Bonove të Thesarit		250,000
Bonot e thesarit	-	249,146
Amortizimi i diskontit	-	59
Vlera neto e Bonove të Thesarit	-	249,205
Vlera nominale - Obligacionet	2,120,000	370,000
Obligacionet (sipas cimit)	2,113,137	367,432
Interesi akrual	4,025	2,926
Amortizimi i diskontit	1,764	1,127
Amortizimi i primit		(491)
Vlera neto e Obligacioneve	2,118,926	370,994
Vlera neto e investimeve në letra me vlerë	2,118,926	620,199

Investimet në letra me vlerë përfaqësojnë investime në bono thesari të qeverisë si dhe Obligacione të klasifikuara si të mbajtura deri në maturim dhe të lëshuar nga Qeveria e Republikës së Kosovës. Bonot e thesarit kanë peridha më të shkurtëra maturimi me të fundit që maturon me 05 dhjetor 2018, ndërsa Obligacionet maturojnë me 31 gusht 2020.

Obligacionet me vlerë nominale prej 2,000,000 Euro janë pjesë e Balancës së kufizuar me Bankën Qëndrore, si dhe janë të kufizuara në të njëjtën mënyrë sikurse Balancet e kushtëzuara me Bankën Qëndrore sic është përshkruar në shënimin 7.

9. KREDITË DHE AVANSET E DHËNA KLIENTËVE

Kreditë dhe avanset e dhëna klientëve me 31 dhjetor 2018 dhe 31 dhjetor 2017 përbëhen si më poshtë:

	31 dhjetor 2018	31 dhjetor 2017
Kreditë komerciale	54,761,411	53,929,519
Kreditë individuale	807,678	898,557
Kreditë për stafin	43,078	67,778
Mbitërheqjet	29,892,231	27,229,225
Interesi akrual	438,454	240,313
Tarifa e shtyrë e disbursimit	(93,727)	(133,510)
Kreditë dhe avanset e dhëna klientave, bruto	85,849,125	82,231,882
Provizionet për humbjet nga kreditë	(2,039,843)	(2,949,563)
Kreditë dhe avanset e dhëna klientave, neto	83,809,282	79,282,319

Lëvizjet në provizionet për humbje nga kreditë me 2018 dhe 2017 përbëhen si më poshtë:

	2018	2017
Provizionet me 1 janar	2,949,563	318,293
Shpenzimet për vitin	(909,720)	2,631,270
Provizionet me 31 dhjetor	2,039,843	2,949,563

Türkiye İş Bankası A.Ş. – DEGA NË KOSOVË
PASQYRAT FINANCIARE

Shënimet e pasqyrave financiare për vitin e mbyllur me 31 dhjetor 2018
(Shumat në Euro, përveç nëse është specifikuar ndryshe)

10. PRONA DHE PAJISJE

	Përmirësimet e pronave me qira	Paisjet Teknologjike	Mobilje dhe pajisje për zyre	Pasuritë tjera fikse	Automjetet	Total
Kosto						
Bilanci me janar 2017	762,473	188,510	160,574	47,059	49,450	1,208,066
Shtesat	3,438	-	12,566	8,596	-	24,600
Shlyerjet	-	-	-	-	-	-
Bilanci me 31 dhjetor 2017	765,911	188,510	173,140	55,655	49,450	1,232,666
Shtesat	400,192	25,030	62,062	37,439	-	524,723
Shlyerjet	(303,420)	-	-	-	-	(303,420)
Bilanci me 31 dhjetor 2018	862,682	213,540	235,202	93,094	49,450	1,453,968
Zhvlerësimi i akumuluar						
Bilanci me 1 janar 2017	232,378	15,709	76,701	30,328	20,283	375,399
Shpenzimet për vitin	77,894	37,702	33,399	9,928	9,890	168,813
Bilanci me 31 dhjetor 2017	310,272	53,411	110,101	40,256	30,173	544,213
Shpenzimet për vitin	206,185	38,326	35,900	6,536	9,890	296,838
Shlyerjet	(303,440)	-	(6,637)	(541)	-	(310,619)
Bilanci me 31 dhjetor 2018	213,017	91,738	139,364	46,251	40,063	530,432
Shuma e Bartur						
Bilanci me 31 dhjetor 2017	455,639	135,099	63,039	15,399	19,277	688,453
Bilanci me 31 dhjetor 2018	649,665	121,802	95,838	46,844	9,387	923,537

Vlera prej 16,391 Euro dhe 52,003 Euro të kategorizuara në kategorinë e Mobiljeve dhe pajisje për zyre përfaqësojnë asetet e pranuar si donacione nga Zyra Qendrore gjatë viteve fiskale të 2015 dhe 2014.

Türkiye İş Bankası A.Ş. – DEGA NË KOSOVË
PASQYRAT FINANCIARE

Shënimet e pasqyrave financiare për vitin e mbyllur me 31 dhjetor 2018
(Shumat në Euro, përveç nëse është specifikuar ndryshe)

11. PASURITË E PAPREKSHME

	Softuer	Total
Kosto		
Bilanci me 1 janar 2017	80,428	80,428
Shtesat	-	-
Bilanci me 31 dhjetor 2017	80,428	80,428
Shtesat	58,641	58,641
Bilanci me 31 dhjetor 2018	139,069	139,069
Accumulated Amortization		
Bilanci me 1 janar 2017	23,658	23,658
Shpenzimet për vitin	9,756	9,756
Bilanci me 31 dhjetor 2017	33,415	33,415
Shpenzimet për vitin	10,343	10,343
Bilanci me 31 dhjetor 2018	43,758	43,758
Shuma e bartur		
Bilanci me 31 dhjetor 2017	47,014	47,014
Bilanci me 31 dhjetor 2018	95,311	95,311

12. KOLATERALET E RIPOSEDUARA

	31 dhjetor 2018	31 dhjetor 2017
Pasuritë e riposeduara	206,667	-
Provizioni për pasuritë e riposeduara	(41,333)	-
Totali	165,333	-

Pasuritë e riposeduara përfshin një objekt banimi të riposeduar përgjatë 2018. Provizionin prej 20% është njohur në përputhje me direktivat e BQK-së.

13. PASURITË TJERA

	31 dhjetor 2018	31 dhjetor 2017
Parapagimet	12,998	5,769
Parapagimet e qirasë	229,127	-
Parapagimet e tatimit në fitim të korporatës	12,840	12,840
Totali	254,966	18,609

Türkiye İş Bankası A.Ş. – DEGA NË KOSOVË
PASQYRAT FINANCIARE

Shënimet e pasqyrave financiare për vitin e mbyllur me 31 dhjetor 2018
(Shumat në Euro, përveç nëse është specifikuar ndryshe)

14. DEPOZITAT NGA KLIENTËT

	31 dhjetor 2018	31 dhjetor 2017
Llogaritë Rrjedhëse		
Individ	3,038,987	2,597,839
Korporata	5,130,682	1,841,855
Ndërmarrje publike	2,063,606	7,253
Banka vendore	38,694	12,084
Organizata jo-fitimprurese	292,695	238,537
Totali i llogarive rrjedhëse	10,564,664	4,697,568
Depozitat e afatizuara		
Individ	21,657,185	15,886,271
Korporata	22,618,890	16,962,383
Ndërmarrje publike	800,000	2,875,100
Organizata jo-fitimprurese	1,900,000	2,100,000
Interesi i pagueshëm	481,553	287,625
Totali i depozitave të afatizuara	47,457,628	38,111,379
Totali i depozitave	58,022,291	42,808,947

Depozitat janë me norma interesi fikse që variojnë nga 0.36% - 2.56% me 31 Dhjetor 2018 (2017: 0.5% - 3.1%).

15. HUAZIMET NGA BANKAT

	31 dhjetor 2018	31 dhjetor 2017
TEB Sh.a	10,000,000	3,000,000
Banka për Biznes	3,000,000	2,500,000
NLB Prishtina	-	-
Interesi akrual i pagueshëm	6,432	25,602
Totali	13,006,432	5,525,602

Huaja afatshkurtër me normën vjetore të interesit prej 0.85%% p.v. (2017: 0.9% deri 1.1% p.v.), dhe kanë maturitetin prej 4 Janar 2019 deri me 11 Qershor 2019.

16. HUAZIMET NGA KOMPANIA MËMË DHE FILIALET

	31 dhjetor 2018	31 dhjetor 2017
Llogaria rrjedhëse të kompanisë mëmë	493,481	2,159,364
Huazimet afatshkurtëra	31,700,000	38,396,108
Huazimet afatgjata	1,885,885	1,472,286
Interesi i pagueshëm	355,763	159,185
Totali	34,435,130	42,186,943

Huazimet afatshkurtëra dhe depozitat nga kompania mëmë me normë interesi që lëvizin nga 0.85% p.a. to 5.35% p.v. (2017: 2.70% deri 3.00%). Huazimet afatgjata me normë interesi që lëvizin nga 1.25% p.a. to 2.45% (2017: 1.00% deri 2.99%) dhe kanë maturitetin mesatarë të ponderuar për 2 vite.

Varësisht nga nevoja për fonde shtesë, Banka mund të huazojë fonde menjëherë nga Zyra Qendrore. Po ashtu, në rast të likuiditetit të tepërt, Banka mund të kthejë fondet tek Zyra Qendrore.

Türkiye İş Bankası A.Ş. – DEGA NË KOSOVË
PASQYRAT FINANCIARE

Shënimet e pasqyrave financiare për vitin e mbyllur me 31 dhjetor 2018
(Shumat në Euro, përveç nëse është specifikuar ndryshe)

17. DETYRIMET AFATSHKURTËRA TATIMORE DHE TË TJERA

	31 dhjetor 2018	31 dhjetor 2017
Tatimi në burim nga pagat	5,203	6,499
Kontributet pensionale të pagueshme	4,091	4,379
Tatimi në burim nga qiratë dhe interesi	21,018	10,290
Tatimi mbi të ardhurat nga korporatat	37,969	-
Total	68,281	21,168

18. TË HYRAT E SHTYERA

	31 dhjetor 2017	31 dhjetor 2016
Të hyrat e shtyera	10,137	23,816
Totali	10,137	23,816

Të hyrat e shtyera kanë të bëjnë me donacionin e mobiljeve dhe pajisjeve për zyrë nga Zyra Qendrore për Bankën. Të hyrat tjera të paraqitura në pasqyrën 31.12.2018 në vlerë prej Euro 13,679 (2017: Euro 14,559) përfaqësojnë vlerën e të hyrave të shtyera që janë njohur si të hyra nga pajisjet e pranuar donacion.

19. DETYRIMET TJERA

	31 dhjetor 2018	31 dhjetor 2017
Shpenzimet akruale	63,901	54,725
Provizione për zëra jashtë bilancor	28,816	33,870
Totali	92,717	88,595

20. KAPITALI AKSIONAR

Më 31 Dhjetor 2018, kapitali aksionar është 10,000 mijë Euro (2017: 10,000 mijë Euro).

Türkiye İş Bankası A.Ş. – DEGA NË KOSOVË
PASQYRAT FINANCIARE

Shënimet e pasqyrave financiare për vitin e mbyllur me 31 dhjetor 2018
(Shumat në Euro, përveç nëse është specifikuar ndryshe)

21. TË HYRAT NETO NGA INTERESI

	Viti i mbyllur me 31 dhjetor 2018	Viti i mbyllur me 31 dhjetor 2017
Të hyrat nga interesi		
Të hyrat e interesit nga kreditë dhe avanset ndaj klientave	5,071,789	4,281,727
Të hyrat e interesit nga letrat me vlerë	12,112	44,963
Të hyrat e interesit nga depozitat në bankat vendore	510	483
Totali i të hyrave nga interesi	5,084,412	4,327,174
 Shpenzimet e interesit		
Shpenzimet e interesit nga depozitat	(813,773)	(519,209)
Shpenzimet e interesit nga huamarrjet	(1,263,755)	(727,760)
Totali i shpenzimeve të interesit	(2,077,528)	(1,246,969)
Të hyrat neto nga interesi	3,006,884	3,080,205

22. TË HYRAT NETO NGA TARIFAT DHE KOMISIONET

	Viti i mbyllur me 31 dhjetor 2018	Viti i mbyllur me 31 dhjetor 2017
Të hyrat nga tarifat për letra të garancionit	141,420	137,333
Të hyrat nga shkëputjet e hershme të kontratave	27,573	15,574
Të hyra të tjera nga tarifat dhe komisionet	152,162	152,529
Totali i të hyrave nga tarifat dhe komisionet	321,155	305,436
Shpenzimet e tarifave dhe të komisioneve	(9,118)	(13,225)
Të hyrat neto nga tarifat dhe nga komisionet	312,037	292,211

23. FITIMI NETO NGA KËMBIMET VALUTORE

	Viti i mbyllur me 31 dhjetor 2017	Viti i mbyllur me 31 dhjetor 2016
Fitimi nga këmbimet valutore	50,589	172,467
Humbja nga këmbimet valutore	(96,083)	(20,209)
Fitimi (humbja) nga këmbimet valutore, neto	(45,494)	152,258

Türkiye İş Bankası A.Ş. – DEGA NË KOSOVË
PASQYRAT FINANCIARE

Shënimet e pasqyrave financiare për vitin e mbyllur me 31 dhjetor 2018
(Shumat në Euro, përveç nëse është specifikuar ndryshe)

24. SHPENZIMET TJERA OPERATIVE

Shpenzimet tjera operative për vitin që përfundon më 31 dhjetor 2018 dhe 31 dhjetor 2017 përbëhen si më poshtë:

	Viti i mbyllur me 31 dhjetor 2018	Viti i mbyllur me 31 dhjetor 2017
Taksat e BQK	150,908	180,861
Konsulencë dhe auditim	117,085	130,712
Qira	232,681	122,637
Shpenzime tjera të tatimit dhe tarifave	145,253	95,491
Shpenzimet e sistemit të pagesave	84,169	88,367
Shpenzimet e komunikimit	65,338	74,922
Shpenzimet komunale dhe të naftës	30,936	34,205
Shpenzimet e përfaqësimit	63,967	29,378
Mirëmbajtja dhe riparimi	22,888	26,426
Anëtarësi	13,508	14,087
Shpenzimet e sigurimit	12,975	12,810
Shpenzimet operative të lizingut për automjetin	1,000	1,399
Shpenzime tjera	51,954	33,482
Totali	992,662	844,777

25. PËRFITIMET E PUNONJËSVE

	Viti i mbyllur me 31 dhjetor 2018	Viti i mbyllur me 31 dhjetor 2017
Pagat	704,368	772,967
Shpenzimet e kontributeve pensionale	63,236	84,318
Sigurimi shëndetësor	9,203	9,097
Shpërblimet tjera të punonjësve	11,843	16,365
Totali	788,650	882,747

Me 31 dhjetor 2018, Banka ka 28 punëtorë (2017: 30).

26. TATIMI MBI FITIMIN

Shpenzimi i tatimit mbi fitimin për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2018 dhe atë me 31 dhjetor 2017 është llogaritur si më poshtë:

	Viti i mbyllur me 31 dhjetor 2018	Viti i mbyllur me 31 dhjetor 2017
Shpenzimet afatshkurtëra të tatimit	(224,252)	-
Pasuria e tatimit të shtyrë	-	64,782
Totali	(224,252)	64,782

Türkiye İş Bankası A.Ş. – DEGA NË KOSOVË
PASQYRAT FINANCIARE

Shënimet e pasqyrave financiare për vitin e mbyllur me 31 dhjetor 2018
(Shumat në Euro, përveç nëse është specifikuar ndryshe)

26. TATIMI MBI FITIMIN (VAZHDIM)

Barazimi i tatimit të parapaguar/tatimit të pagueshëm

	Viti i mbyllur me 31 dhjetor 2018	Viti i mbyllur me 31 dhjetor 2017
Parapagimi tatimor/(detyrimi tatimor) me 1 Janar	12,840	(6,990)
Thyerja e detyrimeve	-	6,990
Shtesa e tatimit të parapaguar përgjatë vitit	121,500	12,840
Shpenzimi i tanishëm i tatimit	(224,252)	-
Përdorimi i humbjeve të bartura	64,782	-
Tatimi i pagueshëm/parapaguar	(37,969)	12,840

Deklarata tatimore deklarohet në baza vjetore, por fitimi ose humbja e deklaruar për qëllime tatimore mbetet e përkohshme deri në kontrollin e deklarimeve dhe regjistrimeve të tatimpaguesit dhe deri në lëshimin e raportit. Ligjet dhe rregulloret tatimore të Kosovës janë subjekt i interpretimeve nga autoritetet tatimore.

Tatimi i shtyrë është llogaritur bazuar në normën e miratuar tatimore prej 10%. Periudha e lejshme për bartjen e ndonjë humbjeje tatimore në përputhje me ligjet në Kosovë është gjashtë vjet.

Banka ka njohur një pasuri tatimore të shtyrë që rrjedh nga humbjet tatimore meqë është e bindur se të ardhurat e tatueshme në të ardhmen do të jenë të mjaftueshme për të lejuar përfitimin e humbjes.

Parapagimi tatimor më 1 Janar 2018, është vlera e tatimit në korporata nga vitet paraprake dhe nuk mundet me automatizëm të thyhet me detyrimet tatimore të këtijë viti.

Tabela e mëposhtme paraqet kalkulimin e tatimin mbi të ardhurat e korporatave për vitin e mbyllur me 31 dhjetor 2018 dhe 31 dhjetor 2017:

	Norma efektive tatimore	Viti i mbyllur me 31 dhjetor 2018	Norma efektive tatimore	Viti i mbyllur me 31 dhjetor 2017
Fitimi (humbja) para tatimit		2,084,420		(991,656)
Tatimi i kalkuluar me 10%	10%	-	10%	(99,166)
Efekti tatimor i interesit nga letrat me vlerë të Qeverisë së Kosovës	(10%)	1,211	-10%	(4,496)
Efekti tatimor i shpenzimeve jo të zbritshme	10%	2,051	10%	7,266
Rregullimet për pasuritë e riposduara		4,133		
Efekti tatimor i shpenzimeve të kursit të kembimit	10%	4,549		-
Efekti tatimor i interesit akrual në depozita	10%	6,286	10%	31,614
Totali i shpenzimeve/(përfitimeve) të tatimit në të ardhura		(224,252)		64,782
Përdorimi/Njohja e pasurisë tatimore të shtyrë (përdorimi)		64,782		
Përdorimi i parapagimeve të TAK		121,500		
Totali i detyrimit tatimor		(37,969)		

Türkiye İş Bankası A.Ş. – DEGA NË KOSOVË
PASQYRAT FINANCIARE

Shënimet e pasqyrave financiare për vitin e mbyllur me 31 dhjetor 2018
(Shumat në Euro, përveç nëse është specifikuar ndryshe)

27. TRANSAKSIONET E PALËVE TË NDËRLIDHURA

Türkiye İş Bankası A.Ş. – Dega në Kosovë (“Banka” ose “Dega”) është një degë e Türkiye İş Bankası A.Ş., një entitet turk. Aksionarët kryesor të Türkiye İş Bankası A.Ş dhe pjesëmarrja e tyre në kapitalin aksionar më 31 dhjetor 2018 janë si në vijim:

- Isbank Pension Fund, që vepron në emër të punëtorëve aktiv dhe të pensionuar të bankës: 40.47%;
- Aksione në qarkullim: 31.44% (rreth 60% e aksioneve në qarkullim është në posedim të investitorëve të jashtëm);
- Aksionet e Atatürk: 28.09%. Partia Republikane e Popullit (PRP) është trashëguesja nga testamenti e aksioneve, fillimisht të mbajtura nga Atatürk (themeluesi i Isbank).

Balancat me palët e ndërlidhura për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2018 dhe 31 dhjetor 2017 përbëhen si më poshtë:

	31 dhjetor 2018	31 dhjetor 2017
<i>Detyrimet e kompanisë mëmë:</i>		
Llogaria rrjedhëse në kompaninë mëmë	49,710	119,789
<i>Detyrimet ndaj kompanisë mëmë:</i>		
Llogaria rrjedhëse e kompanisë mëmë	493,481	2,159,364
Huazimet afatshkurtëra	31,700,000	38,396,108
Huazimet afatgjata	1,885,885	1,472,286
Detyrimet tjera ndaj kompanisë mëmë	-	-
Interesi i pagueshem për huazimet afatshkurtëra dhe afatgjata	355,763	159,185
Të hyrat e shtyera nga pajisjet donacion	10,137	23,816
<i>Detyrimet e palëve tjera të ndërlidhura (degët e kompanisë mëmë):</i>		
Llogaria rrjedhëse - Is Bank AG - Gjermani	5,670,744	880,966
<i>Due to other related parties</i>	4,000,000	
Detyrimet ndaj Is Bank Londër - BM	-	-
	Viti i mbyllur me 31 dhjetor 2018	Viti i mbyllur me 31 dhjetor 2017
<i>Të hyrat e gjeneruara nga kompania mëmë:</i>		
Të hyrat nga interesat nga kompania mëmë	-	-
Të hyrat tjera nga pajisjet donacion	11,270	14,559
<i>Shpenzimet e shkaktuara nga palët e ndërlidhura:</i>		
Shpërblimet e menaxhmentit	189,906	253,275
Shpenzimet e interesit për huazimet afatshkurtëra	1,186,400	662,339

Türkiye İş Bankası A.Ş. – DEGA NË KOSOVË
PASQYRAT FINANCIARE

Shënimet e pasqyrave financiare për vitin e mbyllur me 31 dhjetor 2018
(Shumat në Euro, përveç nëse është specifikuar ndryshe)

28. KONTINGJENCAT DHE ZOTIMET

Garancionet dhe zotimet kreditore	31 dhjetor 2018	31 dhjetor 2017
Garancionet në favor të klientëve	8,823,241	9,755,015
Kredi të miratuara por të padisbursuara	72,250	15,943,903
Bilanci i papërdorur i mbitërheqjeve	2,609,332	2,404,213
Totali	11,504,823	28,103,131
 Zotimet e lizingut	 31 dhjetor 2018	 31 dhjetor 2017
Më pak se një vit	46,919	30,659
Totali	46,919	30,659

Zotimet Ligjore

Gjatë vitit të mbyllur më 31 dhjetor 2018, Banka nuk ka pretendime të pazgjidhura ligjore dhe gjyqësore dhe për rrjedhojë drejtuesit e Bankës janë të mendimit se asnjë humbje materiale nuk do të lind në lidhje me kërkesat ligjore të papaguara më 31 dhjetor 2018 (2017: Zero).

29. NGJARJET PASUESE

Nuk ka ngjarje pasuese me datën e raportimit që kërkojnë rregullime ose shpalosje në pasqyrat financiare.